Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראָשען הײנט 8 זײטען

נייער פאלקסבלאט

№ 49 | Łódź, Czwartek, 26 lutego 1931 r. | נייַנטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, ט׳ אדר תרצ״א | № 49

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

או·רטייל אין טשענסטאכאווער פראצעס

די אנגעקלאגטע פערמשפט געווארען אויף 12 יאהר שווערע תפיסה יעדער

טשענסטאכאָו, 25. (טעלעפאָניש) היינט האַלב 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג האָט דאָס קרייז־געריכט אַרויסגעטראָגען דעם אורטייל געגען די אָנגעקלאָגטע זיגמונט קאַטשיק און מיעטשיסלאָוו טשעפּליבסקי, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין מיטהעלפען קאָסטשעווסקין צו דערהרגענען דעם אינספּעקטאָר פון דער טשענסטאכאָווער קראַנקען־קאַסע פורמאַנטשיק און קאָמיסאַר רעיאָווסקי, אַ חוץ דעם איז ביי דעם געשעהעניש דערהרגעט געוואָרען דער ציוויל־פּערזאָן מאַלדאַ.

דאָס געריכט האָט ביידע אָנגעקלאָגטע אַנערקענט פאַר שולדיג און זיי פערמשפט אויף 12 יאָהר שווערע תפיסה יעדען, די פערמשפטע האָבען דעם אורטייל אויפגענומען רוהיג.

די ציוויל־מאַהנונג איז אַנערקענט געוואָרען.

מאדאם פילסודסקא פאהרט קיין מאדעירא

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש) די וואַרשאַווער צייטונגען מעלדען, אז די קומענדיגע וואָך פאָהרט מאַדאַם פילסודסקאַ קיין מאַדעראַ.

פאקען־עפּידעמיע אין אינדיען

הונדערטער קרבנות

קאַלקוטאַ, 25 (ספּ. טעל.) דאָ פערשפּרייט זיך שטאַרק די פּאָקען־קראַנקהייט, וועלכע ברענגט הונדערטער מענשליכע קרבנות. לויט דער אָפּיציעלער סטאַטיסטיק זענען פון פּאָקען געשטאָרבען 267 פּערזאָן. די לעצטע 2 וואָכען איז אדורכגעפיהרט געוואָרען צוואַנגס־אימפּונגען פון פּאָקען איבער אַ מיליאָן מענשען.

זיג פון די רעוואָלוציאָנערן אין פּערו

לאָנדאָן, 25. (טו) לויט ידיעות פון פּערו האָבען די רעוואָלוציאָנערן איינגענומען בעהערשט די דרום־געגענדען פון דער רעפּובליק. די רעוואָלוציאָנערן האָבען געגרינדעט אַ דרום־רעגירונג. דער גאַרניזאָן פון דער שטאָט קוזקאָ האָט זיך אָנגעשלאָסען אין דער נייער רעגירונג.

ווערען ראטיפיצירט דעם האנדעלס־אפמאך מיט דייטשלאנד

גרויסע דיסקוסיע אין דער אויסערן־קאמיסיע פון סיים

וואַרשאַ, 25. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער אויסערן־קאָמיסיע ביים סיים. ס׳איז בעטראַכט געוואָרען די ראַטיפיקאַציע פון האַנדעלס־אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד, הגם די רעגירונג האָט געשטעלט אַ פאָרשלאַג צו ראַטיפיצירען דעם אָפּמאַך זענען דאָך די דעפּוטאַטען פון ב. ב. יעשקע האַליבסקי און אַנדערע שאַרף אַרויסגעטרעטען געגען דייטשלאַנד פאַר איהר ווירטשאַפטליכע פּאָליטיק געגען פּוילען, די רעדנער האָבען אָנגעוויזען, אַז פּוילען וועט האָבען אַ קנאַפּען נוצען פון דעם האַנדעלס־טראַקטאַט. די ב.ב.־דעפּוטאַטען האָבען דאָך נישט פאָרגעלעגט אָפּצוּוואַרפען די ראַטיפיקאַציע.

דער פאָרשטעהער פון נ.דעקישען קלוב זשעליבסקי האָט געהאַלטען אַ לענגערע רעדע און געקומען צום אויספיהר, אַז דער האַנדעלס־אָפּמאַך מיט דייטשלאַנד דאַרף נישט ראַטיפיצירט ווערען, די ווייטערדיגע דיסקוסיע איז אָפּגעלעגט געוואָרען ביז מאָרגען.

ענגלישער אויסערן־מינ. אין רוים

איטאַליען וועט צושטעהען צום ענגליש־פראנצויזישען פלאט־אפמאך

פאַריז, 25 (אטע) דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער הענדערסאָן און דער לאָרד פון דער אַדמיראַליציע אַלעקסאַנדער, וועלען פערווײלען אין רוים פון 2 ביז 3 טעג.

הענדערסאָן האָט ערקלערט פאַרן פערלאָזען פּאַריז, אז ער האָפט דאָס איטאַליען וועט זיך אָנשליסען צו דעם געשאַפענעם קאָמפּראָמיס אין פּאַריז.

די פּאַריזער צייטונגען בעטאָנען, אז מוסאָליני האָט אויסגעדריקט דעם וואונש, אז די ענגלישע מלוכה־מענער זאָלען קומען קיין רוים, ווייל דאָס איז אַ פראַגע פון איטאַליענס פּרעסטיזש. צוליב דער דאָזיגער איינלאַדונג האַלט מען, אז מוסאָליני וועט איצט צוטרעטען צום פּאַריזער אָפּמאַך.

—=:o:=—

נעכטיגע זיצונג פון סיים

האט בעטראכט אַ רייה ווירטשאַפט־ליכע פראגען

וואַרשאַ, 25 (טעלעפאָניש) ביים אָנהויב פון דער היינטיגער זיצונג האָבען אָפּגעגעבען די שבועה 2 אוקראַינישע דעפּוטאַטען קאָהאַן און גלת יאַוואָרסקי.

דער סיים האָט זיך דאַן פערנומען מיט אַ גאַנצע רייה ווירטשאַפטליכע פראַגען.

אַ גרעסערע דיסקוסיע האָט אַרויסגערופען די פראַגע וועגען בעשטימען 200 מיליאָן זלאָטיס אויף צו שטיצען דעם עקספּאָרט פון פּוילישע סחורות קיין אויסלאַנד.

בלוטיגע טעקסטיל־שטרייקען אין אמעריקא

דער׳הרגעטע און שווער־פערוואונדעטע

ניו־יאָרק, 25 (טו) אין לאָורענס (מאַסאַטשוזעטס) האָבען 11 טויזענד טעקסטיל־אַרבייטער ערקלערט אַ שטרייק, וועלכער קומט פאַר אונטער דער פיהרונג פון די קאָמוניסטישע פּראָפעסיאָנעלער פעראייניגען, דער שטרייק קומט פאַר געגען די נייע אַרבייטס־בעדינגונגען און לוין־רעדוקציעס.

אין דער טעקסטיל־געגענד שטרודסבורג (פּענסילוואַניען) איז געקומען צו בלוטיגע אומרוהען, די שטרייק־ברעכער האָבען בעגעגענט די שטרייקענדע מיט אַ שטאַרקער שיסעריי. איין אַרבייטערין איז דערהרגעט געוואָרען, 3 זענען שווער־פערוואונדעט געוואָרען.

מאַריאַוויטישער ביסקופּ קאָוואַלסקי

ענטגילטיג פערמשפּט געוואָרען אויף 3 יאָהר תפיסה

וואַרשאַ, 25. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין אַפּעלאַציע־געריכט האָט זיך היינט פערענדיגט דער פּראָצעס געגען מאַריאַוויטישען ביסקופּ קאָוואַלסקי, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין האָבען אינטימע בעציהונגען מיט די מיידלעך וואָס האָבען זיך געפונען אין מאַריאַוויטישען קלויסטער אין פלאָצק.

דאָס פלאָצקער קרייז־געריכט האָט, ווי בעקאַנט, דעם ביסקופּ קאָוואַלסקי פערמשפּט אויף 4 יאָהר שווערע טורמע, לויט דער אַמנעסטיע איז די שטראָף פערקלענערט געוואָרען ביז 2 יאָהר מיט 8 חדשים.

ביסקופּ קאָוואַלסקי האָט אַפּעלירט און דאָס אַפּעלאַציע געריכט האָט די שטראָף בעשטעטיגט, דער ענין איז איבערגעגאַנגען אין העכסטען געריכט, וועלכעס האָט דעם פּראָצעס צוריק איבערגעשיקט אין אַפּעלאַציע געריכט, היינט האָט דאָס דאָזיגע געריכט אַרויסגעטראָגען אַן אורטייל לויט וועלכען דער מאַריאַוויטישער ביסקופּ קאָוואַלסקי איז ענטגילטיג פערמשפּט געוואָרען אויף 3 יאָהר שווערע טורמע, נאָכ׳ן אָנווענדען די אַמנעסטיע וועט דער ביסקופּ דאַרפען אָפּזיצען 2 יאָהר.

מיליטאַריזירונג פון דער רוסישער בעפעלקערונג

גראַנדיעזער פּלאַן אויף דער נאָהענטסטער צוקונפט

ריגאַ, 25. (ספּ. טעל.) דער פּאָרזיצער פון אַלרוסישען ווירטשאַפטליכען ראַט קויבושאָוו האָט אויף דער קאָנפערענץ פון דער ציוויל־פליהעריי אין סאָוויעט רוסלאַנד ערקלערט, אַז די רעגירונג האָט היינטיגעס יאָהר בעשטימט אויף צו פערגרעסערען דעם סאָוויעטישען לופט־פלאָט 150 מיליאָן רובל.

אין די סאָוויעטישע פּילאָט־שולען וועלען דאָס היינטיגע יאָהר צוגעגרייט ווערען 15 טויזענד פליהער און מעכאַניקער.

כדי אַדורכצופיהרען דעם פּלאַן פון דער סאָוויעטישער פליהעריי, האָט די סאָוויעטישע רעגירונג איינגעלאַדען דייטשע און אַמעריקאַנישע פאַכלייט, וועלכע וועלען אָנפיהרען מיט דער אַרבייט אין די פליה־וואַרשטאַטען.

ריגאַ, 25. (ספּ. טעל.) די סאָוויעטישע פּרעסע האָט אָנגעהויבען אַ גרויסע קאַמפּאַניע אויף צו פערגרעסערען די סאָוויעטישע בעוואָפנונג, די צאָהל מיטגלידער פון די סאָוויעטישע אָפּטיילונגען פאַר מיליטערישער צוגרייטונג דאַרף דערפיהרט ווערען ביז 2 און אַ האַלב מיליאָן מענשען. 60 פּראָצענט פון דער אַלגעמיינער צאָהל אַרבייטער וואָס זענען בעשעפטיגט אין אוקראַינאַ דאַרפען געהערען צו ספּעציעלע אַרבייטער־באַטאַליאָנען און אַדורכגעהען רעגולערע מיליטער־איבונגען.

אויך אין דער דאָרפישער געגענד דאַרף די בעפעלקערונג מיליטאַריזירט ווערען.

אַ ספּעציעלער געוויכט דאַרף געלעגט ווערען אויף דעם מיליטאַריזירען פון פרויען, וועלכע דאַרפען אין די אָפּטיילונגען פון מיליטערישער צוגרייטונג בעטרעפען די צאָהל פון 700.000.

צווישען דער בעפעלקערונג זאָל אָרגאַניזירט ווערען 100 טויזענד קרייזען פון גאַז־שוץ און ס׳זאָלען פערשפּרייט ווערען 500 טויזענד געגען־גאַז־מאַסקעס.

„קאָמוניסט״ בעטאָנט, אַז דער דערמאָהנטער פּראָגראַם פון מיליטאַריזירען די בעפעלקערונג אין אוקראַאינאַ איז אַ מינימאַלער.

מאַשין־מצות

ווערט געבאַקען אַלע טאָג פרישע און דינע ווי אויך מצה־מעהל, אייער־פערפעל און סוכארקעס לויט קאַרלסבאַדער סיסטעם

מיר עמפּפעהלען צו יעדער צייט אונזער גוט־בעקאַנטע און פרישע געבעקסען פון אונזער איבעראַל בעוואוסטער צוקערניע

נ. ווייַנבערג

38 פּעטריקאַווער 38 :-: טעל 143-82 :-:

יודען! צו דער יודישער קהלה

זאָרגט פאַר אייער וואָהל־רעכט

אַלע מענער פון 25 יאָהר אָן, וועלכע צאָהלען נישט קיין עטאַט, דאַרפען אונטערשרייבען געהעריגע דעקלאַראַציעס, כדי צו בעקומען וואָהל־רעכט.

דער טערמין פון אונטערשרייבען די דעקלאַראַציעס ענדיגט זיך דעם 5. מערץ. פערזוימט נישט די צייט, כדי איהר זאָלט נישט פערלירען אייער וואָהל־רעכט. אינפאָרמאַציעס ווערען ערטיילט און דעקלאַראַציעס ווערען אַרויסגעגעבען אין ציוניסטישען ביוראָ, צעגעלניאַנאַ 4 טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אָוועגד.

וואָהל־קאָמיסיע

ביי דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. 1406

אונזער חשוב׳ען קאָלעגע

אפרים פּיעטרושקאַ און פרוי

ווינשען מיר אַ הערצליכען מזל־טוב צו זייער נייַ־געבוירען טעכטערל.

די פערוואַלטונג פון פעראייניגטען קירזשנער־צעך אין לאָדז. 1405

בילינ צו פערקויפען

„אידעאַל״־מאַשינען, רעגרער־מאַשינען, אַלץ אין בעסטען צושטאַנד, אַזוי ווי נייַ. ווענדען זיך צו מאַרדכאַוויטש, פּאָלנאַצנאַ 16.

Uczenica VII-ej klasy udziela lekcyj, tanio. Dowiedzieć się: E. KAUFMAN, Narutowicza 25, poprz. of., I p

דרינגענדער פארשלאג וועגן וואהל-מיסברויכען

איז נעכטען אריינגעטראגען געווארען אין סיים

ווארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) פ. פ. ס., פויערים-פארטיי, נ. פ. ר. און ס. ד. האבען נעכטען אריינגעטראגען א דרינגענדען פארשלאג אין סיים וועגען אויסקלויבען א קאמיסיע פון 7 מיטגלידער פון די גרעסטערע סיים-קלובען, וועלכע זאל אויספארשען די מיסברויכען בעת די לעצטע סיים-וואהלען, דער פארשלאג איז מאטיווירט מיט א גרויסע צאהל מאטעריאלען.

שווייצארישע קור-ערטער

אפגעשניטען פון דער וועלט

גענף, 25 (טו) צוליב די גרויסע שניי-שטורמען אין די שווייצארישע אלפען, זענען א גאנצע רייהע קור-ערטער וואס געפינען זיך אויף די בערג, אפגעשניטען געווארען פון דער וועלט. די עפהרהייט האטעלען זענען פערזעהען מיט א גענוגענדער צאהל לעבענס-מיטלען. די באהן און טעלעפאן פערבינדונג איז אין פיל ערטער איבערגעריסען געווארען.

שווערע לאגע פון א פראנצויזישען פאסט-עראפלאן

די מאנשאפט קען נישט גערעטעוועט ווערען

פאריז, 25. (טו) א פראנצויזישער פאסט-עראפלאן, וועלכער קורסירט צווישען מארסעל און אלזשיר, האט זיך צוליב א דעפעקט אין מאטאר געמוזט עראפלאנען אויפ'ן וואסער אויף א שטח פון 2 קילאמעטער פון פראנצויזישען ברעג.

קיין שום מיטלען צו ראטעווען דעם הידראפלאן האבען זיך דערווייל נישט איינגעגעבען. דער הידראפלאן געפינט זיך אין מיטען ים. קיינער פון דער מאנשאפט איז נאך נישט געראטעוועט געווארען.

שווערע אויטאבוס-קאטאסטראפע

מיט 25 מענשליכע קרבנות

בעלגראד, 25 (טו) געבען אזראם איז היינט פארגעקומען א שווערע אויטאבוס-קאטאסטראפע. א אויטאבוס מיט 24 פאסאזשירען איז אריין אין א גרוב און זיך איבערגעקעהרט, אלע פאסאזשירען צוזאמען מיט'ן שאפער זענען שווער פערוואונדעט געווארען און אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל, פיל פון די פערוואונדעטע וועט מען נישט דערהאלטען ביים לעבען.

אפגעברענט דאס יודישע טעאטער אין לאנדאן

ריזיגע שרפה פערניכטעט א וויכטיגען קולטור-בנין

לאנדאן, 25 (סו) אין לאנדאן איז היינט אויסגעבראכען א מורא'דיגע שרפה. אין מזרח-טייל פון לאנדאן איז אפגעברענט געווארען דער „פאלקס-פאלאס", וואס איז בעקאנט געווען אין דער גאנצער וועלט אלס היים פון יודישען טעאטער. 50 דאמף שפריצען און עטליכע הונדערט פייערלעשער האבען בעקעמפט די שרפה, אבער אהן ערפאלג. פון דעם בנין איז גארנישט געבליבען. די ביבליאטעק, אנ'ארגעל אין דער ווערט פון 240 טויזענד זלאטעס און די טורן- און שווים-איינריכטונגען זענען אויך פערברענט געווארען.

אויפגעריסען דאס מיליטער-געריכט

אין גאלאץ דורך 3 ארעסטאנטען

בוקארעשט, 25. (ספ. טעל.) אין גאלאץ איז אויפגעריסען געווארען דורך א באמבע דער בנין פון מיליטער-געריכט, די באמבע האבען געזאלט אונטערלעגען 3 ארעסטאנטען, סאוויעטישע בירגער, וועלכע האבען דעמזעלבען טאג פעריכט די אויוועגס אין מיליטער-געריכט. די באמבע האט אויפגעריסען ווען די געריכטס-זיצונגען זענען שוין געווען פערענדיגט. איין אפיציר, וועלכער האט זיך נאך געפינען אין געריכט איז שווער פערוואונדעט געווארען.

אנגענומען דעם סאציאליסטישען פארשלאג

וועגען העכערען דעם קרעדיט פאר פראנצויזישע ארבייטסלאזע

פאריז, 25. (טו) דער פארלאמענט האט אנגענומען דעם סאציאליסטישען פארשלאג צו העכערען דעם קרעדיט פאר'ן ארבייטסלאזען פאנד מיט 100 מיליאן פראנק, דער פארשלאג איז אנגענומען געווארען מיט 285 שטימען געגען 268, דער רעגירונגס-פארשלאג האט פאראויסגעזעהען די העכערונג נאר מיט 25 מיליאן. די רעגירונג האט נישט געשטעלט די פערטרויענס-פראגע.

אנטיסעמיטישע עקסצעסען אין אונגארישע אוניווערזיטעטען

בודאפעשט, 25. (יט"א טעלעגראפיש) אין אוניווערזיטעט פינסקירכען זענען היינט פארגעקומען סטודענטישע עקסצעסען געגען יודען, פיל יודען זענען פערוואונדעט געווארען, דער רעקטאר פון אוניווערזיטעט האט ארויסגעגעבען אנ'אויפרוף, אין וועלכען ער דראהט צו שליסען דעם אוניווערזיטעט, אויב די עקסצעסען וועלען נישט אפגעשטעלט ווערען.

שווערער צעלולאיד-אויפרייס

5 פייערלעשער שווער פערוואונדעט

ערפורט, 25 (טו) אין א צעלולאיד-פאבריק איז אויסגעבראכען א גרויסע שרפה. די פייערלעשער האבען געמוזט ארבייטען אין גאז-מאסקעס. פלוצלינג איז פארגעקומען אנ'אויפרייס. 5 פייערלעשער זענען שטערבליך פערוואונדעט געווארען. דער בנין שטעהט נאך אין פלאמען.

וועלט-טאג צו בעקעמפען ארבייטסלאזיגקייט

איז אין דער גאנצער וועלט אריבער פערהעלטנישמעסיג רוהיג

ווארשא, 25. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די פאליציי האט זיך היינט שטארק צוגעגרייט צו דעם „וועלט-טאג צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט", די גאנצע פאליציי איז געווען צוגעגרייט, צו קיין צוזאמענשטויסען איז אבער אין ערגעץ נישט געקומען, די קאמוניסטען האבען געפרובט אין פערשידענע ערטער איינצוארדנען דעמאנסטראציעס. זיי זענען אבער אומעטום פונאנדערגעטריבען געווארען, ס'זענען פארגעקומען פיל ארעסטען.

אויך פון גאנץ פוילען זענען אנגעקומען ידיעות אז דער היינטיגער טאג איז אומעטום אריבער רוהיג.

בערלין, 25. (טו) אין צוזאמענהאנג מיט דעם „וועלט קאמפס-טאג געגען דער ארבייטסלאזיגקייט" זענען ביז מיטאג דא פארגעקומען קליינע צוזאמענשטויסען, ארבייטסלאזע האבען זיך געפרובט צו זאמלען אין פערשידענע טיילען פון דער שטאט, בעזונדערס אויפ'ן אלעקסאנדער פלאץ. די פאליציי האט די דעמאנסטראנטען פונאנדערגעטריבען.

פאר דעם ארבייטס-ביורא אין דער גערמאנשטראסע איז די פאליציי בעווארפען געווארען מיט ביר-גלעזער און שטוהלען. מ'האט אויך געשאסען אויף דער פאליציי מיט רעוואלווערען, די פאליציי האט צוריק געשאסען און פערוואונדעט עטליכע ארבייטער.

סאארבריקען, 25. (טו) אין ניינקירכען איז געקומען צו ערנסטע צוזאמענשטויסען צווישען דעמאנסטראנטען און פאליציי, ס'זענען פערהאן פיל פערוואונדעטע, ס'זענען פארגעקומען גרויסע ארעסטען.

לייפציג, 25. (טו) בעת א דעמאנסטראציע אין פאלקסמארסדארף איז דערשאסען געווארען א פאליציאנט, די פאליציי האט צוריקגעשאסען, דריי דעמאנסטראנטען זענען דערהרגעט געווארען און עטליכע שווער פערוואונדעט.

בערלין, 25. (טו) דער „וועלט-טאג צו בעקעמפען די ארבייטסלאזיגקייט" איז אין דער גאנצער וועלט אריבער רוהיג.

אין מאסקווא זענען פארגעקומען גרויסע ארבייטער-פערזאמלונגען.

אין פאריז און וויען איז צו קיין צוזאמענשטויסען נישט געקומען.

אהן א הסכמה פון פוילען

קען די דאנציגער טעכנישע הויך-שולע נישט איינפיהרען קיין „נומערוס קלאוזוס"

דאנציג, (יט"א) דער פראפעסאר פון דער דאנציגער טעכנישער הויכשולע, געהיימראט שילדע האט אין אנ'עפענטליכען רעפעראט ביי דער „דייטשער סטודענטענשאפט" געשילדערט דעם איצטיגען ענטוויקלונגס-מצב פון דער טעכנישער הויכשולע. ער האט דערביי איבערגעגעבען א אינטערעסאנטען פאקט, אז בעת די פערהאנדלונגען צווישען פוילען און די פריישטאט דאנציג נאך דער פראקלאמירונג פון פריישטאט איז מען געקומען צו א הסכם, דאס ווען די דאנציגער הויכשולע וועט וועלען איינפיהרען א „נומערוס קלאוזוס" געגען די אויסלענדער, מוז זי דערצו האבען די הסכמה פון דער פוילישער רעגירונג. די סטודענטען פוילישע בירגער קענען אויף קיין פאל נישט ארונטערפאלען דעם „נומערוס קלאוזוס".

היטלער ווערט נישט אריינגעלאזען קיין שוועדען

אזוי האט פעראָרדענט דער שטאקהאלמער פאליציי-פרעזידענט

שטאקהאלם, 25 (טו) די שוועדישע נאציאנאל-סאציאליסטען האבען בעשלאסען אין חודש מערץ דורכצופיהרען גרויסע מיטינגען, צו דעם צוועק זענען איינגעלאדען געווארען קיין שטאקהאלם די דייטשע נאציאנאל-סאציאליסטישע פיהרער היטלער און ד"ר געבעלס, דער שטאקהאלמער פאליציי-פרעזידענט האט אבער נישט ארויסגעגעבען קיין ערלויבניש אויף צו קומען קיין שטאקהאלם.

אונצופרידענהייט אין דער ענגלישער ארבייטס-פארטיי

2 דעפוטאטען ארויסגעטרעטען פון דער פארטיי

לאנדאן, 25. (טו) אין צוזאמענהאנג מיט דער אונצופרידענהייט, וועלכע הערשט זייט א לענגערער צייט אין דער ענגלישער ארבייטס-פארטיי, זענען 2 דעפוטאטען פון לינקען פליגעל סטראכיי און פארגען ארויסגעטראטען פון דער פארטיי. זיי האבען ערקלערט, אז די פארטיי פיהרט נישט קיין סאציאליסטישע פאליטיק.

מ'האט געמיינט, אז דער אנפיהרער פון דער אפאזיציע, דער געוועזענער מיניסטער אסוואלד מאסליי, וועט אויך ארויסטרעטען פון דער פארטיי, דערווייל האט ער דאס נישט געטון, ער איז אבער ארויסגעטרעטען מיט ארטיקלען אין די צייטונגען וועגען דעם איצטיגעןווירטשאפטליכען קריזיס און דעם אופן פון בעקעמפען איהם.

אויסצייכנונגען פאר לופט-פליהער

פאריז, 25. (ספ. טעל.) דער אינטערנאציאנאלער פריז פאר פליהער אויפ'ן יאהר 1930 איז אנערקענט געווארען פאר'ן פראנצויזישען פליהער קאסט, דער פריז פאר פליהערינס איז אנערקענט געווארען פאר דער ענגלישער פליהערין עמי דזשאנסאן.

מאשין-לעבער
ווערן אנגענומען אויסצינייען ביי
ג. גארדמאן, צעגעלניאנא 29

יודיש פאלקס-טעאטער, זגערזשער 17 טעל. 193-03
אונטער דער לייטונג פון א. בעזמאן.
מיט'ן אנטייל פון דער ניי-אנגאזשירטער סוברעטין רעגינא בוימאן, בעוואוסטער ארטיסט מ. דראנאוו, בעקאנטער ארטיסט ה. באלבירסקי, י. טופמאן.
א וואך פון פרעהליכע שעהנע קאמישע אפערעטען! :—: 3 גרויסע נייע אויפפיהרונגען!
פרייטאג, דעם 27 פעברואר 9 אין אָוועגד
די פרעהליכע אפערעטע
דאס פינטעלע יוד
אין 4 אקטען פון באריס טאמאשעווסקי.
שבת, דעם 28 פעברואר 4 נאכמ. צו ביליגע פרייזען צום 6 מאל די אויסנעמונגע פיעסע
אויפ'ן וועג קיין בוענאס איירעס
אין 3 אקטען מיט געזאנג און טענץ.
שבת ד. 28 פעבר., זונטאג ד. 1 מערץ 9 אוו. צום 1 מאל אין פאלקס-טעאטער די שעהנע קאמישע אפערעטע
20 נומערן געזאנג! די אמעריקאנער התונה אין 2 אקטען מיט פראלאג, הויפט-ראל „סאסעל" רעגינא בוימאן
עס נעמט אנטייל דאס 6-יעהריגע וואונדער-קינד לאלעק דראנאוו.
מאנטאג דעם 2-טען מערץ ווערט נישט געשפילט.
דינסטאג, ד. 3 מערץ 9 אוו. ספעציעל לכבוד פורים ווערט געשפילט די שעהנע היסטארישע אפערעטע „אחשורוש" אין 4 אקטען פון א. גאלדפאדען.
מיטוואך, דעם 4 מערץ 9 אוו. פרעמיערע! — צום 1-טן מאל! נייעס! סענסאציאנעל! — „טויט = שטראף" אין 3 אקטען מיט עפילאג פון סיגאל
צום שלוס א קאנצערט-אפטייל גיט ס'נעמען אנטייל: בוימאן, ראזענצווייג, באלבירסקי, גאלדבערג, פאסטעל
ס'נעהמט אנטייל פרויען: בעזמאן, בוימאן, טופמאן, פאדערמאן, ראזענצווייג. מענער: באלבירסקי, גוטמאן, גאלדבערג, דראנאוו, טופמאן, נייהויז, פאלאגסקי, פאסטעל,
טעכנ. לייטער: ק. גוטמאן. סופלער: וו. נייהויז. אדמיניסטראטאר: נ. גאלדשטיין.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פאלקס-טעאטער. — דער זאל איז גוט בעהייצט.

ווין כשר לפסח!
גיב איהר האט נאך נישט געטרונקען דעם בעוואוסטען ראדזינגען-וויין „פראנרעס" № 7 טא איבערצייגט אייך, אז איהר בערויבט אייך און אייער פאמיליע פון הנאה האבען פון גוטען וויין.
צוליב רעקלאמע פערקויפען מיר № 7 א פלאש פון 1/4 ליטער גוטען ראזינען-וויין נאר 65 גר.
א באטשינקע " " 1.50 זל.
א קווארט " " 2 זל.
בעמערקונג: פאר לעדיגע חזרה-פלאשען צאהלען מיר 5 גר. פאר 1/4 ליטערדיגע פלאש און 10 גר. פאר באטשינקעס און קווארטען.
אלע ווינען זענען כשר לחג הפסח, א חוץ די 14 ליטערדיגע ראזינען-וויין צו 65 גר.
מיט אכטונג
וויין- און מעהד-פאבריק
„פראגרעס"
אלטער מארק 2, טעל. 184-82.
בעמערקונג: מ'בעט אכטונג צו געבען אויפ'ן פירמאווע שטעמפעל.

לאָדז, 26 פעברואַר 1931

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז 26 פעברואַר 1931

פּאָליטיק
אין דער זעלבסטפערוואַלטונג

ווען עס הערען זיך פאָרוואורפען, אַז די טראַגישע קאַמפען, וואָס ווערען געפיהרט מיט דער רעגירונג, מיט דעם סיים — אָדער אין דעם סיים גופא, זענען דאָס די סיבות פון דער קאַטאַסטראָפּע און אומגליק, וואָס ברייטערט זיך אויס אין גאַנצען לאַנד, ענטפערט די רעגירונג, אַז דער קאַמף מוז דורכגעפיהרט ווערען, אַז די צוקונפט פון אַ מלוכה־קאָנסאָלידאַציע, פאָדערט און בענויטיגט דעם זיג פון אַ שטאַרקער מלוכה׳שער פּאָליטישער אידעע דער סיים און סענאַט זענען נישט קיין טעאַטער אויף וועלכען עס דאַרפען זיך אָפּשפּילען „אידיליעס", ווייל דאָס זענען קערפּערשאַפטען, אין וועלכע עס קאָנצענטרירען זיך פּאָליטישע מיינונגס־פערשידענהייטען, וואָס אין רוהיגע צייטען ביי נאָרמאַלע פערהעלטענישען, שפּילען זיי זיך אָפּ אין די גרעניצען פון קולטורעלע פאָרמען.

אין איבערגאַנגס־צייטען, אין פעריאָדען פון צייט־ערייגנישען אָבער, מוזען אַזוי אָפט פאָרקומען שאַרפע, ברוטאַלע און אומנאָכזיכטיגע קאַמפען.

אָבער, עפּעס אַנדערש, — זאָגען די מלוכה׳שע קרייזען — זענען די זעלבסטפערוואַלטונגען, צי זענען דאָס פּאָוויאַטאָווע, צי געמיינדע־פערוואַלטונגען, צי גאָר ווירטשאַפטליכע, ווי למשל, די האַנדעלס־קאַמער און די האַנדווערקער־קאַמער, צי גאָר קראַנקען־קאַסעס, זיי די זעלבסטפערוואַלטונגען, זיי האָבען פאַר זיך נישט קיין פּאָליטישע צילען, זיי זענען נאָר בעשאַפען צו דעם צוועק פון קאָנקרעטע אַנגעלעגענהייטען פון די טאָג־טעגליכע לעבענס־בעדערפענישען פון דער בעפעלקערונג.

די זעלבסטפערוואַלטונגען זענען קערפּערשאַפטען פאַר זאַכליכע ענינים, פאַר פראַגען, וואָס זענען נוגע דאָס לעבען און די בעדערפענישען פון די בירגער אונאָפּהענגיג פון דער פּאָליטישער איינשטעלונג פון דער גאַנצער מלוכה, אויב אין די זעלבסטפערוואַלטונגען קומען פאָר קאַמפען, זענען דאָס מחלוקת׳ן, נישט צוליב דעם, צי דאַרף אין זיי הערשען דיקטאַטור, צי אַ דעמאָקראַטיע, נאָר דערפאַר ווי ביליגער און ווי בעסער עס לוינט זיך צו בויען וועגען, ווי אַזוי אָפּצוהעלפען דער קאַטאַסטראָפאַלער אַרבייטסלאָזיגקייט, ווי אַזוי צו הויבען דעם געזונדהייטס־צושטאַנד פון דער בעפעלקערונג און אַנדערע, עהנליכע פּראַקטישע ענינים, וואָס זענען דירעקט און אומדירעקט נוגע די בירגער, די בעפעלקערונג פון דער שטאָט.

עס מוז דערום געזאָגט ווערען: אויב אַ רעגירונג וויל האָבען די גרעסטע טובה פון דער בעפעלקערונג, מוז זי זיך בעמיהען פאַר דער רוהיגער און נאָרמאַלער אַרבייט פון די זעלבסטפערוואַלטונגען. אָבער וואָס געשעהט אין דעם פאַל ביי אונז? פונקט דער היפוך!

עס ווערט אַלץ געטון און אַלץ אָנגעווענדעט, כדי אָפּצושוואַכען די זעלבסטפערוואַלטונגען און זיי צו צושלאָגען, קודם כל ווערען זיי בענוצט — אָנשטאָט פאַר אויספיהרען זייערע נויטיגע און פּראַקטישע אויפגאַבען — פאַר צוועקען פון פּאָליטישע קאַמפען אין סיים. מיט נישט נאָרמאַלע מיטלען, ווי למשל, דאָס אויפלייזען פון די זעלבסט פערוואַלטונגען און דאָס איינזעצען פון רעגירונגס־קאָמיסאַרען, נאָרמירען בייראַטען, ווערען געשאַפען ספערען מיט לאָקאַלע איינפלוסען און וועלכע פאַוואָריזירען עסקנים, וואָס דינען פאַר די פּאָליטישע צילען פון דער רעגירונג — און דערלאָזען נישט, אַז די פעהיגסטע און ווערטפולסטע בירגער זאָלען קענען קומען צום וואָרט.

מיר ווייסען און עס איז אַלעמען בעקאַנט פון דער בודזשעט־קאָמיסיע אין סיים, אַז די רעגירונג האָט נישט געוואָלט צוריקטרעטען פון די פאָדערונגען מצד די ווירטשאַפטליכע קרייזען פון דער מלוכה, אַז אין אַ צייט פון אַ שווערער קריזיס אי׳ן לאַנד זאָל פערקלענערט ווערען דער בודזשעט און אַזוי אַרום זאָלען פערקלענערט ווערען די לאַסטען פון דער גאַנצער בעפעלקערונג. דער פינאַנץ־מיניסטער האָט איינמאָל, צוזאַמען מיט דעם גאַנצען קאַבינעט, דערקלערט, אַז דער הויכער בודזשעט פון דער מלוכה מוז צוגעהאַלטען און דורכגעפיהרט ווערען. די שפּאָרזאַמקייט פאַר דער בעפעלקערונג מוז איבערגעטראָגען ווערען, נאָר ביי די ווירטשאַפטען פון די זעלבסטפערוואַלטונגען.

אַלזא, דאָרט, וואו עס האַנדעלט זיך אין קאָנקרעטע און זאַכליכע אויפגאַבען, דאָ וואו עס האַנדעלט זיך אין געבען אַרבייט פאַר הונגעריגע און אַרבייטסלאָזע, דאָ וואו עס האַנדעלט זיך אין דער ענטוויקלונג פון דער ווירטשאַפט און קולטורעלע אויפגאַבען פון די שטעט — דאָ וויל די רעגירונג, אַז עס זאָלען געמאַכט ווערען בעגרענצונגען צו גינסטיגען פון דער מלוכה, נאָר דערפאַר, כדי די מלוכה זאָל אויף ווייטער קענען דורכפיהרען איהרע עטאַטיסטישע עקספּערימענטען.

מיר זעהען דערום, אַז די רעגירונג טראָגט אַריין אין די זעלבסטפערוואַלטונגען אַ ריינע פּאָליטיזירונג איינמישען פון דער ווירטשאַפטליכער הילפלאָזיגקייט.

אין אמת׳ן איז די סיטואַציע אַזוי, אַז אַזאַ ירידה אין די זעלבסטפערוואַלטונגען, ווי זי איז היינט, איז אין אונזער לאַנד נאָך קיינמאָל נישט פאָרגעקומען און איז כמעט אַ גאָר בייזע דערשיינונג.

עס פערברייטערט זיך די קאָרופּציע, די פּערסאָנאַל־אינטערעסען שטעהען העכער און הערשען איבער די זאַכליכע פראַגען — און די בעפעלקערונג, וואָס האָט זיך אין אַלע צייטען נישט אַזוי גענויטיגט — ווי דער פאַל איז היינט — אין אַ שטאַרקער און אָרגאַניזאַציאָנעלער הילף פון די זעלבסטפערוואַלטונגען — שטעהט איצט ראַטלאָז דורך דעם אומגליקליכען און קאַטאַסטראָפאַלען קריזיס און בענקט און שטרעבט נאָך אַן׳אמת׳ן געזונד־מאַכען פון די טרויעריגע פערהעלטענישען.

ד. ט.

פּוילען אלס „שטאַכעל דראָהט"
און „קלין" צווישען רוסלאַנד און דייטשלאַנד
שטימען פון דער פּוילישער פּרעסע

קלעמאַנסאַ האָט אַמאָל כאַראַקטעריזירט די ראָלע פון פּוילען אויף מזרח אַלס די „שטאַכעל־דראָט" געגען סאָוויעט־רוסלאַנד. אַנדערע האָבען אָנגערופען פּוילען די „באַריערע" אָדער דער „קלין", וואָס איז אַריינגעהאַקט צווישען דייטשלאַנד און רוסלאַנד, כדי צו שטערען זייערע אַ געמיינזאַמער מיליטערישער אַקציע.

איצט איז מיט דער זעלבער אויפפאַסונג פון פּוילענס ראָלע אַרויסגעטראָטען די סאַנאַטאָרישע „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ", און געגען אָנוואַרפען פּוילען אַזאַ מין אויפגאַבע טרעט ענערגיש אַרויס דער „ראָבאָטניק":

„מיט דער גרעסטער פערוואונדערונג, שרייבט די צייטונג, לייענען מיר ווידער וועגען פּוילען אַלס „קלין" צווישען דייטשלאַנד און רוסלאַנד. אָבער דאָס מאָל שלאָגען נישט די פראַנצויזען אַריין דעם דאָזיגען „קלין" צווישען די ביידע מלוכות, נאָר... דער הויפּט־אָרגאַן פון דעם רעגירונגס־לאַגער די „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ". דאָס דאָזיגע בלאַט פעררופט זיך מיט שטאָלץ דערויף, אַז פּוילען איז געווען און איז איצט סיי אַ „שטאַכעל־דראָט" געגען סאָוויעט־רוסלאַנד, סיי אַ „קלין" צווישען רוסלאַנד און דייטשלאַנד און פאָדערט אויף דעם סמך פון די מערב־אייראָפּעאישע מלוכות און פון פעלקער־בונד די הנחות, וועלכע עס קומט דער „שטאַכעל־דראָט" און דעם „קלין".

„ווען, — שרייבט ווייטער די צייטונג, — מיר וואָלטען נישט מיט די אייגענע אויגען געלייענט דעם אַרטיקעל פון רעגירונגס־אָרגאַן, וואָלטען מיר דערין נישט געגלויבט. פּאַטענטירטע פּאַטריאָטען, מאָנאָפּאָליסטען פון פּאַטריאָטיזם ערקלערען פייערליך פאַר דער גאַנצער וועלט, אַז דאָס אונאָפּהענגיגע פּוילען עקזיסטירט נישט פאַר זיך אַליין, נאָר פאַר די בעדערפענישען פון אַנדערע מלוכות און אַלס „קלין", אָדער מחיצה צווישען אַנדערע מלוכות, צי גיבען זיך די דאָזיגע הערען נישט אָפּ קיין דין וחשבון, אַז אָנערקענענדיג פאַר פּוילען אַזאַ ראָלע, מאַכען זיי פון איהר אַ שטויס־באַלעם פאַר איינע און אַ שטרייט־עפּעל פאַר אַנדערע מלוכות?

„ווער, פערענדיגט די צייטונג, וועט אָננעהמען די דאָזיגע אָפּערטע? ווער דאַרף זי האָבען? צי קאָן פּוילען איינהאַלטען די וואַקסענדע קראַפט פון דייטשלאַנד, צי קאָן זי צונישט מאַכען די „פּיאַטילעטקע"? מיר מיינען דאָך נישט, אַז דער רעגירונגס־לאַגער וויל בעהמען אויף זיך די ראָלע פון אַ מיליטערישען בעצווינגען פון די ביידע מלוכות. מ׳האָט דעם איינדרוק, אַז דער רעגירונגס־לאַגער, וועלכער איז פערקוקט אין אַ פּערזאָן, זעהט נישט איינגאַנצען און וויל נישט זעהן, וואָס עס טוט זיך אויף דער וועלט. דאָס קאָן זיך פאַרטאַל נוקם זיין אין פּוילען".

צוברעכען א יונג אומשולדיג לעבען
און נישטא ווער עס זאל זיך איינשטעלען
אַן׳אָפענער בריף פון דר. יעקב וויגאָדסקי צום ווילנער שול־קוראַטאָר

אין ווילנער „צייט" איז אָפּגעדרוקט דער פאָלגענדער אָפענער בריף פון בעקאַנטען יודישען עסקן ד״ר יעקב וויגאָדסקי צום ווילנער שול־קוראַטאָר. דער בריף בעריהרט אַ העכסט־אינטערעסאַנטען און כאַראַקטעריסטישען פאַקט:

זעהר ג. ה׳ קוראַטאָר!

אַ קליינינקער מענשעלע, אַ שילער פון אַכטען קלאַס פון דער גימנאַזיע אָקס, איז אין אַ געוויסען אָווענד, ווען אין ווילנער יודישען סטודענטען־פעראיין זענען פאָרגעקומען מאַסען־אַרעסטען, אָט דאָ גאָר נישט לאַנג אַריינגעקומען אין אַ שלימ׳מזל׳דיגער שעה אין דעם דאָזיגען פעראיין, זוכענדיג דאָרטען זיין רעפּעטיטאָר פון מאַטעמאַטיק. איידער, וואָס און ווען האָט מען דעם שלימ׳מזל אַרעסטירט און אָפּגעפיהרט אין פּרעווענטיווען אַרעסט, פון וואַנען מען האָט איהם, נישט געפינענדיג קיין שום גרונד צו בעשולדיגען, אין אַ טאָג אָדער צוויי אַרום — בעפרייט!

די גימנאַזיע אָקס איז אַ פּוילישע גימנאַזיע פאַר יודישע קינדער, און זי מאַכט מיט יודישע קינדער ווי אַגב אַלע אַזוינע „יודישע" גימנאַזיעס, גאָר נישט קיין שלעכטע געשעפטען... בראש פון דער דאָזיגער גימנאַזיע, אַלס לעהרער און דערציהער פון יודישע קינדער, שטעהט אַ דירעקטאָר, וואָס איז דאָ נישט לאַנג פאַר די וואַהלען, געוויס מיט די בעסטע כוונות, אַרומגעפאָהרען, געוויס אויף זיין אייגענעם חשבון איבער ווילנער קאַנט און געהאַלטען דרשות אונטער דעם שוץ פון דער פּאָליציי דוכט זיך, אַז יודען דאַרפען אין ווילנער קאַנט קלייבען נאָר אַ נישט־יודישע ליסטע. אימיצער האָט אין דער גימנאַזיע געגעבען צו וויסען וועגען דעם אַרעסט פון דעם שילער; דער „פּעדאַגאָגישער ראַט" האָט, נישט קוקענדיג אויף דעם פעהלען פון יעטוועדע בעווייזען און אויף די בקשות און תחנונים פון דעם אומגליקליכען יודישען שילער, נעבעך, וועלכער זיצט שוין אין אַכטען קלאַס דעם צווייטען יאָהר און וועמען עס איז פערבליבען נאָר אַ פּאָר חדשים ביז צו די מאַטורע־עקזאַמענס — אויסגעשלאָסען איהם פון גימנאַזיע!

קומען צו מיר פאָרשטעהער פון אַ סטודענטישער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע, וועלכע קיין עהרליכער מענש קען נישט חושד זיין אין קאָמוניזם, און זאָגען:

— דאָקטאָר! מיר קענען על פּי צופאַל דעם דאָזיגען אומגליקליכען שילער — ער האָט קיין שום שייכות נישט צום קאָמוניזם און צו קאָמוניסטען; מיר זענען אייך ערב דערפאַר"!.. איך האָב מיין פּוילען צוטרוי צו די הערען. האָב איך רחמנות אויפ׳ן בחור. נעבעך, און געה מיט איהם אַוועק צום ה׳ קוראַטאָר, וועלכער, ווי עס ווייזט זיך אַרויס, איז געווען אָפּגעפאָהרען; איך ווענד זיך צו זיין שטעלפערטרעטער, וועמען איך דערצעהל אַ חוץ די אויבענדערמאָהנטע מעשה נאָך דאָס, אַז דער ה׳ פאַרוטשניק פון דער אָפּטיילונג (הופיעץ) פון מיליטערישער צופאַסונג („פּרזשיספּאָסאָביעניע – וואָיסקאָווע"), וואו דער שילער האָט געדינט און בעקומען אַ צייגניש, איז גרייט אויף אַן אָנפראַגע פון קוראַטאָריום בעשטעטיגען, דאָס דער אויסגעשלאָסענער שילער איז קיין קאָמוניסט נישט!

דער ה׳ שטעלפערטרעטער האָט זיך גלייך געשטעלט אויפ׳ן פאָרמעלען שטאַנדפּונקט, דאָס נישט ער, נישט דער קוראַטאָר מסתמא, קענען זיך נישט מישען אין אַ החלטה, וואָס איז אָנגענומען געוואָרען דורכ׳ן פּעדאַגאָגישען ראַט!

פאַרוואָס? אַפילו אַן׳אָפּגעמשפּט׳ע זאַך קען דאָך אויף איבערגעמשפּט ווערען, אויב עס דעקען זיך אויף נייע פאַקטען?!

אין אונזער פאַל האָב איך דאָך אַזוינע פאַקטען אויפגעוויזען!

ווייטער, ווי זאָל זיין, ווען אַ פּעדאַגאָגישער ראַט, וועלכער קען דאָך געוויס, ווי אַלע מענשען, אַ טעות האָבען בעגעהט אַ פעהלער? איז דען גאָר נישטאָ, צו וועמען צו אַפּעלירען אויף אַזאַ מערקווירדיגען בית־דין (טריבונאַל)?

דער ה׳ שטעלפערטרעטער זאָגט, דאָס דער שילער זאָל זיך ווענדען צום דירעקטאָר, ד. ה. ער זאָל זיך בעקלאָגען פאַרן דירעקטאָר אויף דעם דירעקטאָר? דאָ געהט דאָך אַ רייד וועגען אַן אַפּעלאַציע, אָדער קאַסאַציע־אינסטאַנץ! צו וועמען אַלזא אַפּעלירען? צום בילדונגס־מיניסטער, איבערשפּרינגענדיג דאָס קוראַטאָריום?

איך בין נישט קיין „מענש אין אַ פוטעראַל": איך בין אַ דאָקטאָר; מיין דאָקטאָרישער געוויסען קען בכלל נישט דערלאָזען קיין שטראָף פאַר וועלכע עס איז חלוקי־דעות, פאַר וועלכע עס איז אַנשויאונגען; אָבער אויב שוין בעשטראָפען פאַר די דאָזיגע אַנשויאונגען, מוזען זיי דאָך לכל־הפחות בעוויזען ווערען!

איך ווענד זיך דעריבער צו דעם געעהרטען ה׳ קוראַטאָר פאַר ווילנער קאַנט מיט אַ שאלה: ווער זאָל זיך איינשטעלען פאַר דעם צוברעכענעם יונגען אומשולדיגען לעבען פון דעם שילער ראַבינאָוויטש?

צי איז אַזאַ אומ׳ברחמנות׳דיגע און אומפערדינטע שטראָף, אפשר אַ מיטעל נישט צו בעקעמפען, נאָר צו פערשפּרייטען קאָמוניזם?...

מיט גרויס כבוד

דר. יעקב וויגאָדסקי.

טויט־שטראָף און פערברעכענס
אַ סברה, אַז טויט־שטראָף שרעקט טאַקע אָפּ די פערברעכער

די הויפּט־אַרגומענטען געגען טויט־שטראָף זענען געוועהנליך פון מאָראַלישער און רעליגיעזער נאַטור. איין מענש האָט נישט דאָס רעכט צו ערמאָרדען אַ צווייטען מענש. דאָס לעבען איז געגעבען געוואָרען דעם מענש פון אויבען, און קיינער האָט נישט דאָס רעכט מיט דעם דאָזיגען לעבען צו דיספּאָנירען. מ׳זאָגט אויך, אַז טויט־שטראָף איז אייגענטליך קיין שטראָף נישט, ווייל אין טויט איז קיין ליידען נישט פאַרהאַן.

צו די דאָזיגע אַרגומענטען קומען צו אויך אַנדערע. מ׳זאָגט, אַז טויט־שטראָף ווירקט נישט אויף דער צאָהל פערברעכענס. דער פערברעכער טראַכט נישט וועגען דער פאָרשטעהענדיגער שטראָף, ער האַנדעלט, אַזוי צו זאָגען, אויף אפשר, און צי ער ריזיקירט צו געהן אויף קאַטאָרגע אָדער אויסטרינקען אַ גלעזעל ווייַן, צי אויסרויכערען אַ פּאַפּיראָס, אָדער געהן אויף דער גיליאָטינע — דאָס איז פאַר איהם אין מאָמענט פון פערברעכען אינגאַנצען גלייכגילטיג.

עס זענען אָבער פאַרהאַן מיינונגען, וואָס זאָגען זיך אַרויס געגען דער דאָזיגער טעאָריע. מיט אַזאַ מיינונג איז איצט אַרויס דער אַמעריקאַנער זשורנאַל „קורענט אָפּיניאָן". מ׳דאַרף מודה זיין, אַז די בעווייזען פון דעם זשורנאַל זענען גאַנץ איבערצייגענדע.

די שטאָט דעטראָיט ליגט ביי דער גרעניץ פון קאַנאַדאַ אויפ׳ן טייך דעטראָיט. אויף דער אַנדערער זייט פון טייך געפינען זיך צוויי קאַנאַדישע שטעט — ווענדזאָר און סענדוויטש. אין די יאָהרען 1928 און 1929 זענען אין דעטראָיט פעררעגיסטרירט געוואָרען 485 מאָרדען. פאַר די זעלבע יאָהרען איז אין ווענדזאָר נישט נאָטירט געוואָרען קיין איין מאָרד, אין סענדוויטש — איינער. די ערקלערונג דערפון איז די, וואָס אין דעטראָיט איז טויט־שטראָף אָפּגעשאַפט, אין די קאַנאַדישע שטעט עקזיסטירט זי יאָ. אין באָסטאָן האָט זיך נאָכ׳ן איינפיהרען טויט־שטראָף די צאָהל פערברעכענס פערקלענערט אויף 10 מאָל.

ווי ס׳זאָל נישט זיין, די געבראַכטע ציפערען בעזיצען אַ געוויסע איבערצייגענדע קראַפט.

א יודישע הויכשול
אין בירא־בידזשאַן

מאָסקווע (יט״א) זייט דעם 1־טען יאַנואַר איז אין יעקאַטערינאַ־ניקאָלסקאַיאַ אין בירא־בידזשאַן טעטיג אַן׳אינדוסטריעל־לאַנדווירטשאַפטליך טעכניקום אין וועלכען עס לערנען זיך 100 סטודענטען, די דאָזיגע שול־אַנשטאַלט, וואָס ווערט בעטראַכט אַלס יסוד פאַר׳ן צוקונפטיגען אוניווערסיטעט אין בירא־בידזשאַן, ווערט סובסידירט דורך די טראַסטען און סאָווכאָזען אין דעם געביט. פאַר די סטודענטען, וועלכע בענוצען זיך בלויז מיט דער יודישער שפּראַך, ווערען די לעקציעס איבערגעזעצט אויף יודיש.

אין בירא־בידזשאַן זענען טעטיג 6 גרויסע סאָוויעט־ווירטשאַפטען (סאָווכאָזען) בלויז דער תבואה־טראַסט בעאַרבייט 76,000 העקטאַר ערד. די סאָוויעטישע רעגירונג פאַר׳ן יאָהר 1931 אַסיגנירט 15 מיליאָן רובל פאַר די סאָווכאָזען. די אַרבייטס־לוינען בעטרעפען פון 64 ביז 100 רובל מאָנאַטליך. די לעבענס־קאָסטען בעטרעפען 30 רובל מאָנאַטליך אויף אַ פּערזאָן. קוואַליפיצירטע אַרבייטער פערדינען ביז 8 רובל טעגליך, די בעציהונגען צווישען די יודישע איינוואַנדערער, קאָרעאַנער און קאָזאַקען זענען פריינדליכע.

Lekarz-dentysta

Stanisław Gelberg

זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33

נעמט אָן פון 10–2 נאָכמ. און פון 4–7 אָוועגד.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג 26 ט אדר תרצ"א

פעברואר
זון-אויפגאנג 6.47
זון-אונטערגאנג 4.54

פראלאנגאציעס, באנקראט, פאליציי-אויפזיכט
טעגליכע כראניק פון האנדעלס-געריכט

גוסטאוו בעק (בעקעריי אין לאדז זשיאווסקא 23) האט זיך געווענדעט אין געריכט וועגען ערטיילען איהם א פראלאנגאציע פון די צאהלונגען. די בעקעריי עקזיסטירט זייט 30 יאהר. דער בילאנס אויפ'ן 21 פעברואר 1931 שליסט זיך מיט דער סומע 182 000 זל. זיינע הייזער ווענען אפגעשאצט אויף 110,000 זל. איצט האט ער בעקומען א הלואה אין דער קרעדיט-געזעלשאפט אויף 405,000 זל.

* * *

לעאפאלד פולדע (פיעטרקאווער 121) האט אין מאי 1930 בעקומען א פראלאנגאציע פון זיינע צאהלונגען אויף 3 חדשים, וועלכע איז איהם צוויי מאל פערלענגערט געווארען יעדעס מאל אויף ווייטערדיגע 3 חדשים. פאר דער צייט האט די פירמע בעצאהלט 88 פראצ. פון איהרע חובות. נעכטען איז די פראלאנגאציע אפגעשאפט געווארען.

* * *

פאראיאהרען אין יאנואר איז די אפרעטור „יורשים פון גוסטאוו ווערשיצקי" ערקלערט געווארען פאר באנקראט און אלע מיטאינהאבער פון דער פירמע זענען בעשטימט געווארען אונטער פאליציי אויפזיכט, איצט האבען זיך אלע באנקראטירטע געווענדעט אין געריכט מיט א בקשה אפשאפען די פאליציי-אויפזיכט איבער זיי.

דאס געריכט האט די ווענדונג אפגעווארפען.

טעקסטיל-ארטיקלען דארפען מעהר נישט ביליגער ווערען
אזא איז די אפיציעלע פעסטשטעלונג פון דער מיניסטעריאלער קאמיסיע אין לאדז

ווי מיר האבען שוין געשריבען אין אונזער צייטונג, האט די רעגירונג פאָרגענומען אן׳אקציע צו פערביליגערען די סחורות.

אין צוזאמענהאנג דערמיט זענען פארגעקומען א רייהע קאנפערענצען.

מאנטאג האט א דעלעגאציע פון לאדזער טעקסטיל-אינדוסטריעלער געוויילט אין ווארשא, וואו זיי האבען אפגעהאלטען א קאנפערענץ אין האנדעלס מיניסטעריום.

די דעלעגאציע האט אנגעוויזען, אז צוליב'ן קריזיס וועלכער האט זיך אמשטארקסטען געלאזט פיהלען דער טעקסטיל-אינדוסטריע, האבען די פרייזען פון די טעקסטיל-ארטיקלען געהאלטען אין איין פאלען זייט 2 יאהר, און שטעהען איצט נידריגער, ווי די אלייגקאסטען, אין איניגע צווייגען למשל זענען די פרייזען געפאלען אויף 38 פראצ. די אקציע פון פערביליגערען די ארטיקלען האט געהאט די ווירקונג, אז אין דארף האבען זיך אלע אפגעהאלטען פון קויפען, און דורכדעם נאך מעהר פערטיפט דעם קריזיס, און די אויסערגעוועהנליכע אויפ'ן סעזאן זענען נישט מקוים געווארען.

די דאזיגע אויספיהרונגען האבען טיילוויז איבערצייגט דעם האנדעלס-מיניסטער פריסטאר, און ער האט ארויסגעשיקט א ספעציעלע מיניסטעריאל קאמיסיע קיין לאדז, וועלכע האט געזאלט פעסטשטעלען, צי פון דער אלגעמיינער פרייזען-ירידה דארפען אויסגעשלאסען ווערען די טעקסטיל-ארטיקלען.

דינסטאג איז די קאמיסיע אנגעקומען קיין לאדז און האט באלד איינגעפיהרט אנגעהויבען אין וואיעוואדזטווע איהר ארבייט. ס׳זענען פארגעקומען א רייהע קאנפערענצען מיט׳ן פרעזעס פון דער פינאנץ-קאמער, מיט לייטערס פון פערשידענע אפטיילונגען פון דער וואיעוואדזטווע, ארבייטס-אינספעקטאר א. אז. וו.

נאכמיטאג איז אין דער וואיעוואדזטווע פארגעקומען א גרעסערע קאנפערענץ, אין וועלכער ס׳האבען זיך בעטייליגט פארשטעהער פון דער האנדעלס-קאמער, פערטרעטער פון די אינדוסטריעלער פערבאנדען א. אנד.

אין צוזאמענהאנג מיט די קאנפערענצען האט דער האנדעלס-מיניסטער פריסטאר ארויסגעגעבען אן׳אפיציעלען קאמוניקאט, אין וועלכען ס׳ווערט געזאגט, אז די רעגירונג האט זייט מיטען יאנואר אנגעהויבען אן׳אקציע פון א פרייזען-ירידה, די דאזיגע אקציע איז אין פיל בראנזשעס געקרוינט געווארען מיט ערפאלג, און די פרייזען אויף א רייהע ארטיקלען זענען ווירקליך געפאלען. די אקציע ווערט ווייטער געפיהרט.

צום סוף שטעלט פעסט דער קאמוניקאט, אז אין דריי בראנזשען — טעקסטיל, קינסטליכע בעמיסטיגונגס-ארטיקלען און נאפט — זענען די פרייזען געפאלען אויף אזוי פיל, אז מ׳קען אין דער נאהענטסטער צייט נישט ווארטען אויף ווייטערען פאלען פון די פרייזען, און די רעגירונג האלט דעריבער די אקציע פון פרייזען-ירידה אין די דאזיגע דריי בראנזשעס פאר פערענדיגט.

* * *

די מיניסטעריאל קאמיסיע פיהרט ווייטער איהרע ארבייטען אין לאדז און פארשט די פערהעלטנישע אין אנדערע צווייגען פון דער אינדוסטריע.

בעשלוסען פון צוזאמענפאהר
פון די הורט-סוחרים פון זאלץ אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע

(א) אין לאקאל פון סוחרים-פעראיין (פעטריקאווער 73) איז פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון הורט סוחרים פון זאלץ אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע.

מצד דער פינאנץ-קאמער האט זיך אין צוזאמענפאהר בעטייליגט דער ראט מאלינאווסקי. ס׳איז אויך געקומען א פארשטעהער פון דער צענטראלע אין ווארשא.

דער רעפערענט מאג. אלאנעצקי (ווארשא) האט אנגעוויזען, אז ביז איצט זענען אין גאנץ פוילען געווען 27 פרייע זאלץ-סקלאדען און 1400 הורטאווניעס פון זאלץ. פון 1 יולי זענען איינגעפיהרט געווארען 268 זאלץ-סקלאדען. פון זיי האט דאס מיניסטעריום פאר זיך דערהאלטען 105 און 163 איבערגעגעבען די ביזאיצטיגע הורט-סוחרים אויף פרייען זאלץ-פערקויף. דאס מיניסטעריום ווינשט, אז די עטליכע הורט-סוחרים זאלען זיך פעראייניגען, כדי איבערנעמען איין זאלץ לאגער.

בעת דער דיסקוסיע איז אנגעוויזען געווארען אז ס׳איז געוואונשען פאר דער זאך גופא, אז דער פערקויף פון זאלץ זאל בלייבען אין די הענט פון פאכלייט, געוועזענע הורט-סוחרים.

ס׳איז בעשלאסען געווארען זיך צו ווענדען צום דעפ. ווישליצקי, און ווירקען דורך די האנדעלס-קאמערען, אז די צאהל פרייע פערקויפס לאגערען זאל פערגרעסערט ווערען.

דער צוזאמענפאהר האט אויסגעוויילט א וואיעוואדישען קאמיטעט, וועלכער זאל צוזאמען מיט׳ן סוחרים-פעראיין (פעטריקאווער 73) אויסארבייטען א מעמאריאל און איהם איבערשיקען צו דער מאכט. דער קאמיטעט דארף אויך אדורכפיהרען די פעראייניגונג פון אלע זאלץ-סוחרים אין דער לאדזער וואיעוואדזטווע.

דער איינגעהאנדעלטער שאץ
פלומפט ארויס 10 טויזענד זלאטעס און בלייבט אויפ'ן פלאץ...

(א) בעלא איזראעלעוויטש פון פיעטריקאוו איז בשעתו ארויסגעפאהרען קיין פראנקרייך, וואו זי האט געארבייט אין עטליכע בעסערע מאדע-מאגאזינען. דארט האט זי אנגעזאמעלט א ביסעל געלד און איז מיט א קורצער צייט צוריק געקומען קיין פיעטריקאוו. דארט האט זי זיך בעקענט מיט א געוויסען יעקב פאזנער, מיט איהם התונה געהאט און זיך געקליבען צוריקפאהרען קיין פראנקרייך.

דער יונגערמאן האט אבער פון טאג-צו-טאג אפגעלעגט די רייזע און האט דערווייל יעדען טאג אונטער אנדערע אויסריידען, גענומען ביי דער פרוי געלד. אזוי האט עס געדויערט א פאר וואכען, ביז ער האט ארויסגעפלומפט ביי דער פרוי איבער 10 טויזענד זלאטיס. און ווען ער האט דערפיהלט, אז די פרוי, וועלכע האט אויף איהם בעקומען א פערדאכט, וועט איהם מעהר קיין געלד נישט געבען, אדער זי האט טאקי נישט, האט ער איבערגעדרעהט דעם פעלץ, און ערקלערט, אז ער וועט בכלל קיין פאריז נישט פאהרען: איהם פעהלט דא אויך גארנישט. די פרוי האט וועגען איהר איינגעהאנדעלטען שאץ געמעלדען אין אויספארשונגס-פאליציי און זיך גלייכצייטיג געווענדעט אין ראבינאט פאדערנדיג א גט. דערווייל האט זי איהר צוריקרייזע קיין פאריז אפגעלעגט.

באנקעט לכבוד זלמן זילבערצווייג
צום ערשיינען פון דעם ערשטען יודישען טעאטער-לעקסיקאן!

ניו-יארק (יט"א) דא איז געגעבען געווארען א פייערליכער באנקעט לכבוד זלמן זילבערצווייג. א יודישער זשורנאליסט און טעאטער-פארשער פון לאדז, וועלכער ווידמעט זיין גאנצע טעטיגקייט צו זאמלען און שרייבען די געשיכטע פון דעם יודישען טעאטער איבער דער גאנצער וועלט.

עטליכע הונדערט פערזאן, צווישען זיי די גאנצע טעאטער-פראפעסיע פון ניו-יארק האבען זיך בעטייליגט אין באנקעט. דער באנקעט איז געגעבען געווארען אין פערבינדונג מיט דער ערשיינונג פון ערשטען באנד לעקסיקאן פון יודישען טעאטער", פון וועלכען זילבערצווייג איז דער רעדאקטאר.

דער ערשטער באנד פון דער לעקסיקאן נעמט אריין די נעמען פון יודישע שוישפילער און טעאטער-לייט פון „א" ביז „ח". די ווייטערדיגע בעמען וועלען ערשיינען אין די ווייטערדיגע בענדער פון דעם לעקסיקאן. אינגאנצען וועלען ערשיינען דריי בענדער מיט ארום 2500 בעמען.

די „מאמע" פון יודישען טעאטער אין אמעריקא ביבא אבראמאוויץ, וועלכע איז נאר וואס אראב פון קראנקען בעט, האט אויפ'ן באנקעט געהאלטען א רעדע און האט זיך צווויינט, בעת זי האט געזאגט, אז „איצט וועל איך שוין קענען רוהיג שטארבען, ווייל מיין נאמען איז שוין פעראייביגט געווארען אין דעם לעקסיקאן".

עס האט אויך גערעדט די צווייטע „מאמע", שרה אדלער און דער וועטעראן פון דעם אמעריקאנער יודישען טעאטער, באריס טאמאשעווסקי. זילבערצווייג איז אויך בעגריסט געווארען פון י. ל. פרץ-שרייבער-פעראיין, פון דער יודישער פרעסע, פון די מוזיקער, דראמאטורגען און אנדערע.

דאס זאמלען די מאטעריאלען פאר דעם לעקסיקאן האט געדויערט 15 יאהר. ה׳ זילבערצווייג איז צו דעם צוועק ארומגעפאהרען כמעט איבער דער גאנצער וועלט, וואו מען האט נאר אמאל געשפילט יודיש טעאטער. א ספעציעלער קאמיטעט אין ניו-יארק האט מיטגעהאלפען שאפען די פאנדען פאר דעם בוך.

—=:O:=—

כעלעמער ארכיטעקטור
אין דעם קאנינער פאוויאט ברענגט אומגליק

(א) אין שטעטעל קאלין קאנינער פאוויאט ווערט פראקטיצירט, אז מ׳בויט הייזלעך פון ליימענע ווענט געדעקט מיט א סופיט. נעכטען איז דארט אין אזא הייזעל איין וואנט איינגעפאלען און צוויי ווענט טיילווייז, דער סופיט איז איינגעפאלען און צוגעדעקט מיט זיך די גאנצע הויז-איינריכטונג און דריי קינדער, וועלכע האבען זיך דאן דארט געפונען.

פון די קינדער איז געלונגען אפצוראטעווען 2 און מ׳האט זיי אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין קאנינער שפיטאל. דאס דריטע — קאזמערזש דערינק איז דערשטיקט געווארען.

DZIŚ W RADJO
Godz. 21.30
Djabeł i Karczmarka

רעגיסטראציע פון ארבייטסלאזע אויף דרינגענדע שטיצע

(מ) דער אונטערשטיצונגס-אמט ביים מאגיסטראט איז מודיע, אז ס׳האט זיך אנגעהויבען די רעגיסטראציע אויף דרינגענדע מלוכה-אונטערשטיצונג פאר פיזישע ארבייטסלאזע.

איינצייטיג וועלען ארויסגעגעבען ווערען טאלאנען אויף בעהייצונג פאר די ארבייטסלאזע, וואס זענען רעגיסטרירט אין אונטערשטיצונגס-אמט און האבען נאך קיין שטעטישע בעהייצונגס-שטיצע נישט בעקומען.

היינט, דאנערשטאג, ד. 26 פעברואר — M, N, O,
פרייטאג, ד. 27 פעברואר — P, R, S,
שבת ד. 28 פעברואר — T, U, W, Z, Ż.

באלד ווערט אפגעשטעלט דער „טויטער סעזאן"

(—) דעם ערשטען מערץ ווערט אפגעשאפט דער „טויטער סעזאן", בעת וועלכען א גרויסער טייל ארבייטסלאזע בעקומען נישט קיין ארבייטסלאזע אונטערשטיצונג (בוי, ברוקער-, ציגעל-ארבייטער א. אז. וו.) פון 2 מערץ אן בעקומען די ארבייטסלאזע פון דער דאזיגער קאטעגאריע אויטאמאטיש אונטערשטיצונג אויף 3 חדשים.

די דירעקציע פון ארבייטסלאזען-פאנד רעכענט אז אין מערץ וועלען צוקימען 10 טויזענד ארבייטסלאזע, וואס נעמען שטיצע.

ארבייטער ווילען דינגען די שטעטישע ציגעלניע

(ב) בעת דער ליקווידאציע פון דער שטעטישער ציגעלניע האט דער מאגיסטראט אויסבעצאלט פערגיטיגונג ארבייטער 49 טויזענט זלאטיס. אזוי ווי דער מאגיסטראט האט נישט בדעה צו עפענען צוריק די ציגעלניע, איז צווישען די ארבייטער ענטשטאנען א געדאנק צו פאכטען ביים מאגיסטראט די ציגעלניע ובפרט, ווייל דארט זענען פערהאן גרויסע זאפאסען פון ליים. א דעלעגאציע פון די ארבייטער, וועלכע ווילען בילדען א קאאפעראטיוו, וועט זיך היינט פארשטעלען אין מאגיסטראט און וועט אונטערהאנדלען וועגען דעם ענין.

א פרעהליכע הוליאנקע
מיט אן׳אמת׳ער אונטערוועלט-דאמע און מיט פאלשע מטבעות

(ע) אויף פאבריטשנע 2 איז ביים פארפאלק שימאנסקי פארגעקומען א הוליאנקע, אין וועלכער ס'האט אויך אנטיילגענומען אירענא סטארינסקא א „דאמע" פון דער אונטערוועלט. זי האט עטליכע מאל איינגעקויפט שנאפס, און ווען זי האט צום לעצטען מאל געצאהלט מיט 5-זלאטי-שטיק, האט דער שענקער בעמערקט, אז די מטבעות זענען פאלשע און האט זי פערהאלטען צוזאמען מיט איהר בעגלייטער, קראווינסקי. אין אויספארשונגס-פאליציי האט מען דעם בעגלייטער בעפרייט. סטארינסקא איז פערהאלטען געווארען אין ארעסט.

גנבות

(2) ביי יעקב הערמאן (זשעלאנא 29) האבען גנבים ארויסגעפיהרט א קאסטען זייד אין ווערט פון עטליכע טויזענד זלאטיס.

פאליציי זוכט די גנבים.

אכטונג, האנדווערקער!
פון לאדז און פ אווינץ
וועלכע האבען נישט די נויטיגע פאפירען, וואס בערעכטיגען אייך לויט׳ן צעכען-געזעץ צו פיהרען א ווארשטאט. קאנט איהר אין אייערע ענינים זיך ווענדען אין בעוואוסטען ביורא
„POLPRAW"
ul. PR. NARUTOWICZA 1
fr. II piętro. Telefon 170-01
די איהר וועט ווערען ערענהאפט און פינקטליך ערלעדיגט.
בעמערקונג: עס ווערען אויך ערלעדיגט ענינים פאר געזעלען פון אלע פאכען.
אמטסשטונדען פון 4 ביז 7 א זייגער נאכמיטאג.

דער קאמוניסטישער „הונגער-טאג" איז לאדז

איז נעכטען אדורך רוהיג

(2) ווי בעוואוסט איז אויף נעכטען אין גאנץ אייראפא פראקלאמירט געווארען דורך די קאמוניסטען א „הונגער-טאג". די פאליציי האט אנגענומען אלע פארזיכטיגקייטס-מיטלען, כדי נישט צו דערלאזען אייניגע ארדנונג, קיין שום ארויסטריטען און דעמאנסטראציעס.

דער נעכטיגער טאג איז אין לאדז אדורך רוהיג.

האנדוועקער גרינדען א וואהל-קאמיטעט

צו די פארשטעהענדע קהלה-וואהלען

נעכטען אין אווענד איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון האנדווערקער-צעכען און פעראיינען וועגען די בעפארשטעהענדע קהלה-וואהלען, ס'איז בעשלאסען געווארען צו שאפען א וואהל-קאמיטעט אלס פארזיצער פון קאמיטעט איז געוועהלט געווארען ראטט. מארעק פיין, אלס וויצע-פארזיצערס: מאשענבערג און קויפמאן, סעקרעטארען: קראקויער און שווארצאווסקי.

ביכער זענען נאך אנ'ארטיקעל

והא ראיה: מען מאכט נאך מיט זיי לינקע געשעפטען

(2) טויבע שווארץ (11 ליסטאפאד 18) האט אין 1929 י. איבערגעלאזט ביי מאנעלאק (לימאנאווסקא 28) 1200 בענדער ספרים. ביכער, ווען זי האט זיך נאכדעם אין א פאר חדשים שפעטער געווענדעט נאך די ביכער, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז מאנעלאק מיט איהר מאן פרץ אורשטיין האבען די ביכער פערקויפט.

שווארץ האט עס געמאלדען אין דער פאליציי, וועלכע האט פעסטגעשטעלט, אז די ביכער האט געקויפט הענך זאנענבערג און זיין טאכטער רבקה. אלע פיר זענען צוגעצויגען געווארען צו פערא'טווארטליכקייט. די ערשטע צוויי פאר פערקויפען פרעמדע זאכען און זאנענבערג מיט זיין טאכטער פאר קויפען גע'גנבעטע ביכער. נאכ'ן אויסהערען די עדות האט דאס געריכט רבקה מאנעלאק פערמשפט אויף 4 חדשים טורמע, פרץ אורשטיין אויף 2 חדשים טורמע און די איבריגע בעפרייט.

יודישע קישקעס איז נישט אפצושאצען

אט בעקומט א יוד 2 וואכען זיצען פאר טריקענען זיי

(2) אין אויגוסט האט די סאניטאר-קאמיסיע ביים אינדוסטריע-אמט דערהאלטען א מיטטיילונג, אז א גשוויסער אברהם ראטשטיין (לאגעווניצקא 72) טריקענט קישקעס און פענכערס אויף דער פרייער לופט און פערפעסטעט די לופט ארום, דער סאניטאר אמט האט צוזאמענגעשטעלט א פראטאקאל און פערפיהרט א פראצעס. נעכטען האט דאס שטעטישע געריכט פערמשפט ראטשטיינען אויף 2 וואכען ארעסט און פעראָרדענט צו שליסען די ווארשט-טריקנעריי.

היינט און פאלגענדע טעג!
מייסטערווערק פון אלע צייטען!
ליבעס-פאעמע, וועגען וועלכער די וועלט
האט נישט געטרוימט!
זיג און רוהם פון קלאנג-פילם!

קעניג פון די בעטלער

אין דער ראלע פון פאעט-בעטלער,
דער הויפט-ארטיסט פון זיגפילד-טעאטער
אין ניו-יארק

DENIS KING

מעכטיג און דינאמיסטיש שפילען און זינגען פון דעם בריהמטען אקטיאר האט איבערראשט אלעמען און אלע ביז איצט געזעהענע שטערנס — אין דער ראלע פון דער שעהנער פירשטין

Janette Mac Donald

בעריהמט פון פילם
„ליבעס = פאראדע"

אנהויב אין געוועהנליכע טעג: 4.30 אכמיטאג
שבת, זונטאג און יום-טוב 12.30 בייטאג
פאפולערע פרייזען.

אדרייסטע אפערע

דערווייל זענען ארעסטירט 11 פערזאן, אויף וועלכע מ'האט א חשד

(2) די פירמע „טעקסטיל-אוניאן" האט דער-האלטען פון דער פאבריק „כאדאקאוו" אין ווארשא א טראנספארט פון א וואגאן מיט קאסטענס זייד. די עקספעדיציע - פירמע האט ארויסגעשיקט עטליכע וואגענס, וועלכע האבען אפגענומען א טייל פונ'ם טראנספארט, ווען זיי זענען אפגעפאהרען זענען אנגעקומען צוויי פוהרען און האבען אנגע-לאדען די איבריגע 18 קאסטענס זייד, שפעטער ווע די פוהרען פון דער עקספעדיציע-פירמע כאר-לאדענקא זענען געקומען אפנעמען די 18 קאסטען זייד, האבען זיי שוין דארט גארנישט געפינען, מ'-האט באלד וועגען דער גנבה, וועלכע בעטרעפט עטליכע טויזענט דאלאר געמאלדען אין אויספאר-שונגס-אמט.

די ענערגישע אויספארשונג האט פעסטגע-שטעלט, אז די סחורה איז ארויסגעפיהרט געווארען פון לאדז און ס'זענען דעריבער באלד ארויסגע-שיקט געווארען עטליכע אגענטען אויף אויטאס.

דערווייל זענען ארעסטירט געווארען 11 פער-זאן, וועלכע מ'איז חושד, אז זיי האבען א שייכות צו דער דרייסטער אפערע.

אנ'אויטא-פאסאזשיר מיט א רעוואלווער אוז זיין דערוויילינגער סוף איז ארעסט

(2) עהערנעכטען אין אווענט האט זיך אנ'אומ-בעקאנטער אריינגעזעצט אין טאקסיבקע נומער 302 און געהייסען איהם פאהרען. ווען דער שאפער איז אפגעפאהרען א קורס, האט איהם דער פאסאזשיר, דראהענדיג מיט א רעוואלווער, געהייסען פאהרען קיין פעטריקאוו. דער שאפער האט כלומרשט מסכים געווען, און אפפאהרענדיג א פאר שריט, ארויס צו פעריכטען דעם מאטאר.

דא האט ער אויפגעהויבען א געשריי, דער פא-סאזשיר האט זיך דערשראקען, און איז אנטלאפען מיט'ן רעוואלווער אין האנט, מ'האט איהם נאכגע-יאגט און פערהאלטען, פאליציי האט פעסטגעשטעלט אז דער פאסאזשיר הייסט איגאנצי פאלישקאווסקי פון מאזורסקא א 9.

די אויספארשונג ווערט געפיהרט.

ס'דינסטמיידעל איז אוועק איינקויפען אוז מיטגענומען מיט זיך אביסעל צופיל געלד...

(2) אין סעפטעמבער איז די דינסט פון פרוי הארשטיין (ווילטשאנסקא 23) באגוצקא איני-דערפרוה אוועק מאכען פערש. שטוב-איינקויפען און איז נישט צוריקגעקומען. ווען פרוי הארשטיין האט אנגעהויבען נאכקוקען אלץ אין שטוב, האט זי פעסטגעשטעלט, אז ס'פעלט איהר א קאסעטקע, אין וועלכער ס'זענען געווען 2000 זל., 10 וועק-סלען צו 112 דאלאר. דאן האט זי פערשטאנען, אז די 1000 זל. וועלכע זענען פערפאלען געווא-רען מיט א וואך צוריק זענען אויך געווען צוגענו-מען דורך דער באגוצקא און האט געמאלדען אין דער פאליציי.

די אויספארשונג, וועלכע איז פארגענומען געווארען, האט פעסטגעשטעלט, אז די גנבה איז ווי-קליך בעגאנגען באגוצקא מיט איהר חתן ריי-כעלט. מ'האט זיי ארעסטירט און פערפיהרט א פראצעס. נעכטען זענען זיי געמשפט געווארען אין היגען קרייז-געריכט. רייכעלט איז פערמשפט גע-ווארען אויף 4 יאהר שווערע טורמע און צו פער-לירען אלע רעכט, באגוצקא - אויף 2 יאהר טורמע.

צי איז א פריזיר-אנשטאלט א... פאבריק?

דער ארטיקעל 14 פון אינדוסטריע-געזעץ ערקלערט, אז די מאכט מוז אקצעפטירען דעם פראיעקט פון אנ'אינדוסטריע-אנשטאלט נאר דעמאלט, ווען אין אנשטאלט ווערט אנגעווענדעט מעכאנישע קראפט.

צוליב אזא רעדאקציע פון דער פעראָרדנונג האט מען אין איין ארט געפאדערט פון א פריזיר-אנשטאלט צו בעקומען אנ'אקצעפטירונג פון דער מאכט, ווייל אין דעם דאזיגען אנשטאלט איז גע-מאכט געווארען א קאנטאקט פאר עלעקטרי, כדי צו בענוצען זיך מיט א עלעקטרישען מאסאזש-אפאראט, דאס הייסט, אז דער אנשטאלט איז „מעכאניזירט".

נישט קוקענדיג אויף אלע אינטערווענצען, איז די אָרטיגע אינדוסטריע-מאכט געבליבען פער-עקשנט און עס איז געקומען דערצו, אז דער ענין איז בעטראכט געווארען דורכ'ן העכסטען געריכט, וואס האט גע'פסקנ'ט, אז דאס בענוצען עלעקטרי-שע מאשינקעס איז נאך נישט קיין פאבריקאציע און נישט קיין מעכאניזאציע.

געלונגענע פארשטעלונגען פון דראמאטישע סטודיע „בעגינען"

די קולטור-ליגע, וועלכע פיהרט א ברייטע קולטור- און אויפקלערונגס-ארבייט צווישען די יודישע ארבייטער, האט דעם לעצטען פרייטאג און שבת אווענד געגעבען גאנץ אינטערעסאנטע פארשטע-לונגען פון איהר דראמאטישע סטודיע „בעגינען".

עס זענען אויפגעפיהרט געווארען פראגמענ-טען פון אייניגע גרעסערע דראמאטישע ווערק, ווי א סצענקע פון טאלערס „מאסען-מענש", אייניגע וואריאנטען פון אין „פאליש אויף דער קייט" און א.יד. פרצ'ס זאכען; „כפרות" פון שלום עליכם; „דזשאז" פון אמעריקאנער שריפטשטעלער סלוצקי און לסוף — א סצענע פון אש'ס „קוילען".

אייניגע זאכען זענען אויפגעפיהרט געווארען אלס מעלא דעקלאמאציע מיט דער בעטייליגונג פון אלע סטודיאנטען.

דער אקט פון אש'ס „קוילען" איז זעהר גע-לונגען אינסצעניזירט געווארען. נישט געקוקט אויף דער ארימער קליינער ביהנע, האט זיך דאך דעם רעזשיסער איינגעגעבען צו שאפען אויף דער סצע-נע יענע אונהיימליכע סביבה, אין דער טונקעלער קוילען שאכט, וואו עס ארבייטען מענשען בעגרא-בען אונטער דער ערד.

צווישען די סטודיאנטען געפינען זיך איי-ניגע גאנץ פעהיגע.

איינרעזשיסירט די אלע זאכען האט דער ארטיסט פון רומענישען יודישען טעאטער ה' סימי וויינשטאק.

נ.

אד. בערמאנס אויסשטעלונג האט א זעהר גרויסען ערפאלג

היינטיגען זונטאג האט זיך אויף רוג מא-ניושקי און פעטריקאווער געעפענט די בילדער-אויסשטעלונג פון דעם בעריהמטען יודישען קונסט מאלער, אדאלף בערמאן.

אויף דעם ווערניסאזש איז געווען א זעהר גרויסער עולם פון דער לאדזער יודישער און קריסטליכער אינטעליגענץ, קינסטלער, זשורנאליסטן און פארשטעהער פון דער מאכט.

די דאזיגע אויסשטעלונג, וואס טראגט דעם נאמען „מזרח און מערב", און וואס ענטהאלט א שלל מיט בילדער, (אין די פינף צימערן זענען אויסגעשטעלט 146 עקספאנאטען) איז זעהר אינ-טערעסאנט סיי דורך דער פערשידענארטיגער טע מאטיק, סיי דורך דער רייכער קאלאריסטיק — דער שפע פארבען, מיט וועלכע עס אפערירט מייסטער-האפט אונזער קינסטלער אד. בערמאן.

אד. בערמאן איז אונזער קינסטלער צוליב 2 טעמים: ערשטענס, איז ער טאקי כמעט א לאדזער תושב — פון פאר דער מלחמה נאך, — אי-צווייטענס, האט ער א שטארקע נייגונג צו יודיש-קייט — סיי אין פארטרעט, סיי אין פייזאזש.

מיט איין ווארט — די אנדערטהאלבען הונ-דערט בילדער פון אונזער קינסטלער, וואס מאכען אדורך דעם קפיצת הדרך פון „ווערסאל" ביז'ן „אמאר-מיטשעט", פון „ווענעציאנישע קאנאלען" ביז'ן „ים הקרח" — די דאזיגע אויסשטעלונג, וואס איז אדורכגעזאפט מיט פרייעם הימעל און בלויער חיות'דיגער לופט — איז זעהר אינטערעסאנט!

אויף די שלום-פראנטען פון מזרח און מערב פון אדאלף בערמאן איז דא נייעס! (ב.)

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15), טראוו-קאווסקי (בזשעזשינער 56), ראזענבלום (ציגעלגאס 12), בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 95), קלופש (קאנטנא 54), טושינסקי (ראקיטשינער 53).

א פורים-ראוט

פון יודישען אינוואלידען-פעראיין

דער פעראיין פון יודישע אינוואלידען, אל-מנות און יתומים, וועלכער געפינט זיך אין א שלעכטער לאגע, ארדענט איין פורים, דינסטאג דעם 3 מערץ ד. י. אין לאקאל פון גרויסען ענג-לישען זאל אל. 1 מאי 2. א גראנדיעזען פורים-ראוט, מיט ארטיסטישע קרעפטען, ווי אויך רעווי-פארשטעלונג „דער לאכערדיגער לץ".

בילעטען נאר צו 1.50 זל. בעקומט מען אין לאקאל פון פעראיין פאלנאצנא 29, ביי שענק מיצקאוויטש וואלבארסקא 14, און אין קאווערניע „פאר שקליאנקא" פאלודניאווא 8.

קופאן

אויף א יורידישער עצה

גילטיג דאנערשטאג, דעם 26-טען פעברואר

א בעקאנטער יוריסט
ערטיילט יורידישע עצות
פון 3 ביז 4 א זייגער נאכמיטאג אין רעדאק-ציע פון אונזער צייטונג, פיעטריקאווער 21.
אינטערעסאנטען דארפען מיטבריינגען
דעם קופאן פון „נייעם פאלקסבלאט"
— פון דעם זעלבען טאג. —

טרומפלדור-אקאדעמיע איז לאדז

שבת, 8 אווענד ארדענט איין דער לאדזער „ברית-טרומפלדור" אין אייגענעם לאקאל (פיעט-רקאווער 79) א טרומפלדור-אקאדעמיע, אין וועל-כער עס נעמען אנטייל אינזש. ליובלינסקי, סטוד. ט. בערקאל און אשר וויינבערגער.

פון „פילהארמאניע"

היינט דאנערשטאג, דעם 26 פעברואר 8.30 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע-זאל דער לאנג-ערווארטעטער קאנצערט מיט'ן אויטייל פון בעריהמטען פראנצויזישען פיאנא-ווירטואז אלפרעד קארטא.

דער היינטיגער פיאנא-קאנצערט האט ארויס-גערופען א גרויסען אינטערעס צווישען די מוזי-קאלישע קרייזען פון אונזער שטאט.

מיט גרויס שפאנונג ווערט ערווארט

"די מארגענדיגע פרעמיערע „חסידים"

מארגען פיהרט אויף דער בעקאנטער קינסט-לער רודאלף זרסלאווסקי די פרעמיערע פון וועווי-יארקס „חסידים". דאס איז א נייע שיאנער-פיעסע וועלכע האט אומעטום געהאט א ריזען-ערפאלג. אין דער פיעסע זענען פערהאן אהן א צאהל חסידישע ניגונים, ריקודים און התלהבות. די פיעסע איז א שטיק צון יודישען לעבען און רייסט מיט דעם צו-שויער אין יעדער סצענע בעוונדער.

די הויפט-ראל „אהרן-חיים" שפילט רודאלף זאסלאווסקי. די ראל חייקל — שלמה נאאומאוו.

„אילוסטרירטער פוילישער מאנטשעסטער"

אונטער דער רעדאקציע פון אלי בארוכין איז ערשינען דער פעברואר-נומער פון דער לאד-זער צייט-שריפט פאר ווירטשאפטליכע, געזעלשאפט-ליכע און קולטורעלע פראגען „אילוסטרירטער פוילישער מאנטשעסטער", מיט ארטיקלען פון: פראפ. באלאבאן, ד"ר ז. עלענבערג, סטאראסטע אלעקסי זשעווסקי, אסקאר בערמאן, נ. שפעט, מא-גיסטער יוזעף ליטווין, אלי בארוכין, וולאדיסלאוו לאנדסבערג, איליא ערענבורג, א. שטיינשניידער, א. ברוינער א. א. דער נומער איז רייך אילו-סטרירט און ססטעטיש ארויסגעגעבען.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, ד. 26 פעברואר

11,58 — צייט-סיגנאל; 12.10 — גראמא-פאן-פליטען; 19,35 — שול-קאנצערט פון ווארשאווער פילהארמאניע; 15,35 — קאמיניקאט פון ל. א. פ. פ.; 15,50 — ראדיא אין קראקא (פאר-לעזונג); 16,15 — גראמאפאן-פליטען; 17,15 — פארלעזונג; 17.15 — גיזאנג-קאנצערט; 18,45 — פערשידענעס; 19 10 — קאמוניקאט פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער, פראגראם אויף מארגען; 19,25 — גראמאפאן-פליטען; 19,40 — ראדיא-זשורנאל; 20,00 — פעליעטאן; 20,15 — ראדיא-טעכנישער שמועס; 20,30 — קאנצערט פון לייכטע מוזיק; 21 30 — אויריציע פון ווארשא; „דער טייוועל און די קרעטשמערקע"; 22,15 — טראנס-מיסיע פון ווילנא; 22,35 — קאמוניקאטען טאנץ מוזיק.

מעלדונגען

חברים פון „ברית-טרומפלדור", אכטונג!

אלע חברים ווערען אויפגעפאדערט צו קומען היינט, דאנערשטאג 8 אווענד אין לאקאל פון בית"ר, פיאטרקאווסקא 79, אין א זעהר דרינגענדען ענין.

המפקדה המקומית.

חוג „אחדות" עתי „החלוץ המרכזי".

אלע חברים ווערען אויפגעפאדערט צו קומען היינט דאנערשטאג 10 אווענד אין לאקאל, צעגעל-ביאנא 4, אין א זעהר וויכטיגען ענין. הועד

אלע חברים פון ציוניסטישען אקאדעמיקער-פערבאנד און פון דער אקאדעמיקער-קארפאראציע „השחר" ווערען אויפגעפאדערט צו קומען היינט דאנערשטאג פון 8 ביז 9 אווענד אין סעקרעטאריאט, שענקעוויטש 26 אין א דרינגענדען ענין.

אלע חברים פון „השומר-הלאומי" ווערען אויפגעפאדערט צו קומען היינט דאנערשטאג, 8 אווענד אין ציוניסטישען ביורא (צעגעלניאנא 4) אין א זעהר דרינגענדען ענין. ההנהגה.

80 פראצענט פון די לעמבערגער פוטער-סוחרים האבען באנקראטירט

לעמבערג.

דער איצטיגער אלגעמיינער קריזיס האט כמעט אין גאנצען רואינירט די פעלץ-בראנזשע.

די פוטער-בראנזשע טיילט זיך אין צוויי ערליי גאטונגען: עס זענען דא איידעלע סחורות און די פראסטערע פעלץ-ווארע. פאר בעסערע, וועלכע שטאמען פון אויסלאנד דער עיקר פון דייטשלאנד, כאטש זיי זענען דאס יאהר ביליגער כמעט מיט 50 פראצענט, לייזט מען דאך קיין געלד נישט, ערשטענס צוליב דעם מאנגעל אין מזומן, בעגעהט זיך דער עולם אהן פוטערס, וואס איז סוף כל סוף נישט קיין ארטיקעל פון ערשטען געברויך, צווייטענס שלאגט דעם פלאץ און שאדט שטארק דער סאוויעטישער דומפינג, וועלכער ווארפט מאסען סחורות אויף דעם פוילישען מארק און כאטש די סחורות זענען פון ערגערע קוואליטעט שאדען זיי שטארק דעם מסחר צוליב זייערע קאנקורענץ-פרייזען.

נאך ערגער איז די לאגע מיט דעם צווייטען מין פוטער ד. ה. מיט די פויערישע פעלצען וועלכע שטאמען דער עיקר פון רומעניען. דער סוחר, וואס האט זיך אנגעגרייט סחורה, קאן זי נישט פטר'ען אפילו פאר העלפט געלד, צוליב דעם שוואכען ווינטער קויפט נישט דער פויער קיין נייע פעלצען, איבערהויפט, אז ער האט נישט פארוואס צו קויפען, ווייל פאר א גאנצען קארעץ ווייץ קאן ער קוים בעקומען איין פעלעכעל.

צוליב דעם אלעמען הערשט אין דער פוטער-בראנזשע א פולקאמע סטאגנאציע. אלע סוחרים כמעט האבען אנגעוואוירען דאס יאהר זייער פערמעגען און א סך אויך פרעמדע פערמעגענס, אזוי, 80 פראצענט פון די פוטער-סוחרים האבען נישט צוהאלטען זייערע פערפליכטונגען און געמוזט באנקראטירען.

שוישפילערין קלארא יאנג האט א פראצעס

קלארא יאנג די בעקאנטע שוישפילערין, האט א פראצעס! די לעצטע צייטען שפילט קלארא יאנג כסדר אין פראנקרייך און בעלגיען און האט א שטענדיגען ערפאלג! נאר צוזאמען מיט די אפלאדיסמענטען און בלומען האט קלארא יאנג לעצטענס בעקומען א קליין בלימעלע, א צעטעלע פון געריכט! — „מאדאם יאנג זייט אזוי גוט און איהר וועט א שפיל טון דאס מאל אין א אמת'ען פראצעס! — וואס איז? ווי קומט די בעריהמטע אקטריסע פאר דער ביהנע פון... געריכט? — פון די געהיימנישפולע קוליסען אין די גרויסע געריכטס-מויערען! — פשוט ביי דעם נישט יודישען טעאטער טרעפט עס אלע טאג און פערקעהרט, מען איז גאר צופרידען, עס מאכט טומעל, רעקלאמע ארום א שוישפילערין, אמת מאדאם קלארא יאנג האט שוין גענוג רעקלאמע געהאט ארום זיך. אבער עס איז סתם אנ'אינטערעסאנטע געשיכטע.

וואס זשע איז טאקע געשעהען? —

קלארא יאנג האט גאסטראלירט אין בעלגיען. אימפרעסאריא איז געווען א דארטיגער יודישער אקטיאר. דער דערפאלג איז געווען א גרויסער און איינגאמעס גאר נישט קיין שלעכטע, נאר עפעס איז דארט קאליע געווארען און מען האט מעהר נישט געשפילט. וואס? — ביים טעאטער פרעגט מען נישט קיין קשיות! — א ראלע א קאסטיום, א האנדלונג, א סופליאר! — מען פרעגט נישט ווייל א תירוץ קען מען נישט געפינען און יעדער איינער סעאטע-מענש דערצעהלט אייך „אויף זיכער" דעם „גאנצען אמת" יעדער איינער—א אנדער געשיכטע נאטירליך. אבער דער עיקר איז, אז מיסטער בוען יאנג, דער בעקאנטער רעזשיסער און מחבר האט אין האנד א יודיש קוויטעל מיט א ריכטיגער אונטערשריפט טאקע פון יענעם ארטיסט אין בעלגיען — „אז ער האט בעקומען.. פראנק און האט קיין שום פרעטענזיעס נישט."

אלזא, אלעס אין ארדנונג. דאך האט דער בעלגישער אקטיאר אנגעגעבען אין געריכט. מוז דאך אבער א טעאטער-אקציע זיין קאמפליצירט, איז טאקע דער פראצעס אויך קאמפליצירט! —ער קומט פאר אין בעלגישען געריכט און קלארא יאנג איז אין פראנקרייך. געפינט מען אנ'אויסוועג. בעת דעם קריג האט מען ערלויבט בעלגישע אדוואקאטען פערטיידיגען אין פראנקרייך, נאך דעם קריג איז שוין געבליבען אז פראנצויזישע אדוואקאטען קענען אויך פערטיידיגען אין בעלגיען. אלזא מאדאם יאנג האט בעפאלמעכטיגט דעם בעקאנטען יודישען אדוואקאט פרענקעל צו פערטיידיגען זי דעם 25-טען פעברואר אין בריסעל.

אינטערעסאנט, ווי דער גאנצער פראצעס וועט זיך ענדיגען.

געוו. גאסען-פרוי נארט אפ א סטודענט און ער האט מיט איהר חתונה
איצט קלאגט ער איהר אן אין געריכט

א טשיקאווער פראצעס וועט בקרוב פארקומען אין ווילנער געריכט.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק וועט זיצען א געוויסע סוזאנע מ. וועלכער איז אנגעקלאגט געווארען דורך איהר מאן א געוועזענעם סטודענט פון ווילנער אוניווערסיטעט.

דער מאן איהרער בעשולדיגט איהר אין פאלגענדעס:

סוזאנע מ. איז לויט זיינע ווערטער געווען זיבעטליכע יאהר א פראפעסיאנעלע גאסען-פרוי אין ווארשא.

מיט עטליכע יאהר צוריק האט זי בעקומען א ירושה פון אמעריקע פון עטליכע טויזענט דאלאר. זי האט דאן אוועקגעווארפען איהר פאך און איז אראפגעקומען קיין ווילנע, וואו זי האט זיך בעזעצט אויף שטענדיג.

אין ווילנע האט ער זיך בעקאנט מיט איהר.

די בעקאנטשאפט האט זיך פערוואנדעלט אין א ליבעס-ראמאן און איינמאל האט איהם סוזאנע געמאלדען, אז זי איז פון איהם שוואנגער געווארען און ער מוז מיט איהר חתונה האבען.

פאר'ן סטודענט איז דאס געווען אומדערווארטעט און ער האט זיך תחילת ענטזאגט מיט איהר חתונה צו האבען אויפווייזענדיג, אז ער איז מאטעריעל נישט איינגעארדענט און זי האט שוין אויך איהר געלד געפטר'ט, מ. האט איהם דאן בעוויזען א ווערטפולען דיאדעם. לויט איהרע רייד איז דער דיאדעם ווערט געווען 10 טויזענד דאלאר און זי האט גלייך אנגעשריבען א צעטעל, וועלכער איז דערנאך בעשטעטיגט געווארען דורכ'ן נאטאריוס, אז דער ווערטפולער דיאדעם געהערט צו איהם.

ער האט מיט איהר חתונה געהאט, ס'איז אריבער א יאהר צייט, די געשעפטען זיינע האבען זיך בעדייטענד פערגרעסערט און ער האט בעשלאסען צו פערקויפען דעם דיאדעם.

ווען ער איז אריינגעקומען צו א יובעליר, האט דער לעצטער איהם באלד געמאלדען, אז די ברילאנטען זענען פאלשע און דער דיאדעם איז ווערט א קלייניגקייט.

ווען ער האט דאס דערצעהלט זיין פרוי האט די לעצטע איהם ציניש דערקלערט, פאר איהר איז דאס קיין נייעס נישט און זי האט איהם פשוט אפגענארט, ווייל ענדיג, אז ער זאל מיט איהר חתונה האבען.

דער סטודענט האט דאן קאטעגאריש דערקלערט זיין פרוי, אז ער וויל זיך מיט איהר גט'ן. ווען די לעצטע האט זיך ענטזאגט צו בעפרידיגען זיין פאדערונג האט ער זי אנגעקלאגט אין געריכט אין שווינדעל.

דער פראצעס רופט ארויס אין געוויסע קרייזען א גרויסע פעראינטערעסירונג.

י. ש. א. וועגען דער ארטאגראפיע-קאנפערענץ פון יוו"א

די יודישע שול-ארגאניזאציע געפינט פאר איהר חוב אויפמערקזאם צו מאכען אויף דער וויכטיגקייט פון דער פארשטעהענדיגער ארטאגראפיע-קאנפערענץ.

מיר האבען שוין היינט צו טאג א פיר-פינף מינים יודישע ארטאגראפיעס פון פערשידענע לענדער. מיר האבען שוין אין איין לאנד ביי אונז אין פוילען, פערשידענע מינים ארטאגראפיעס, די צייטונגען דערשיינען מיט צוויי ארטאגראפיעס, דאס זעלביגע די ביכער. דאס ברענגט דעם דורכשניט לעזער אין א צומישונג. מען שרייבט שוין בכלל נישט לויט קיין ארטאגראפיע — נאר מיט גרייזען, וועלכע פערדארבען, פעראומרייניגען, פערזשארגאנע ווען די יודישע שפראך.

דאס איז אויך א גרויסע מניעה פאר'ן אויפוואקסענדיגען דור, וואס וויל זיך לערנען, בעקענען מיט יודיש, יודישע ליטעראטור. די ארטאגראפיע אונטערשיידען פון איין בוך ביז'ן אנדערען, פון איין צייטונג ביז דער אנדערער — פערפלאנטערט איהם, מאכען איהם שווער דעם צוגאנג צו יודיש.

עס שטעהט דעריבער די דרינגענדע אויפגאבע פון פעראייבהייטליכען דעם יודישען אויסלייג, א סוף צו מאכען מיט דעם דור-הפלגה אין דער ארטאגראפיע.

עס זענען מיט צעהן יאהר צוריק אריינגעטראגען געווארען א רייה רעפארמען אין אויסלייג. מען דארף אונטערפיהרען א סך הכל, מען דארף קארעגירען, אויסבעסערען. דאס איז א צווייטע, וויכטיגע אויפגאבע.

עס שטעהט די פראגע וועגען באטוראליזיר'ן די העברעאישע ווערטער. דאס איז אנ'אקטועלע פראגע. אין די „פאוושעכנע" שולען לערנען זיך איצט איבער 300 טויזענט יודישע קינדער — דאס איז א נייער דור, וואס ווייס נישט פון קיין חדר, וואס לשון קודש איז פאר איהם א פערשלאסען בוך, מען מוז מעגליך מאכען פאר אלע צו לעזען און שרייבען יודיש.

די יש"א האלט דעריבער פאר זעהר וויכטיג די ארבייט פון דער פארשטעהענדיגער ארטאגראפיע קאנפערענץ. דער עקזעקוטיוו פון יש"א האט בעשלאסען אקטיוו זיך צו בעטייליגען אין דער צוגרייטונג פון דער קאנפערענץ און רופט די לעהרער פון די יודיש-וועלטליכע שולען צו דער דאזיגער ארבייט.

Dr. Z. Rakowski

פאר אויערען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה
9 קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 127-81.
שפרעכשטונדען פון 2—12 און פון 5—7. נעמט אויך אן
אין לעטשניצע ונערושעל 17 פון 10—11 און פון 2—3

גוטע-פריינד
(סקיצע)
פון ק. מיכאל.

מאדאם איזראעליט און מאדאם איסעראוויטש זענען נישט געווען אין קיין שום פערוואנדשאפט צווישען זיך; זיי האט אבער פעראייביגט אזא ענגע פריינדשאפט וואס איז שטארקער פון אלע קרובישע פערבינדונגען, דאס איז געווען א פריינדשאפט צוזאמענגעשמאלצען דורך צרות און טרעהרען, נויט און הונגער.

נאך דער איבערקעהרעניש אין רוסלאנד זענען ביידע פאמיליעס אזוי פעראָרימט געווארען, אז די מאדאם איזראעליט (פריהער האט זי פערמאגט צוויי הייזער און א סך ברילאנטען) איז געשטאנען און פערקויפט בייגעל אויף דער גאס, און די מאדאם איסעראוויטש (זיי האבען פריהער פערמאגט א גרויסע פאבריק) האט פערקויפט קנישעס קעגענאיבער, אויפ'ן צווייטען ווינקעל פון דער גאס, ביי אזעלכע אומשטענדען האבען ביידע פרויען בעמערקט איינע די אנדערע, זיך בעקענט און געווארען בעפריינדעט.

דערנאך פלעגען זיי שוין שטעהן זייט-ביי-זייט ביידע אויף דעמזעלבען ווינקעל-גאס, איינע מיט איהרע קנישעס, די צווייטע מיט איהרע בייגעל, און מען האט גערעדט און גערעדט... גערעדט אזוי פיל, אז מען פלעגט אזש פערגעסען אן דעם, אז דער פראסט צופט די פינגער, אז דער שניי פערשיט די אויגען און אז אונטער'ן לעפעלע נאגט — זיי זענען דאך ארויסגעגאנגען אויף דער גאס העט באגינען, אויפ'ן ניכטערען הארצען...

עס איז געווען איין געמיינזאמע פערבארגענע מחשבה ביי ביידע, איין זאך, פון וואס זיי ביידע האבען שטילערהייט געטרוימט: אמעריקא.

אנטלויפען קיין אמעריקא מיט זייערע מענער און קינדער!

מאדאם איזראעליט האט אין אמעריקא געהאט קרובים, און מאדאם איסעראוויטש — בלויז איין שטיקעל בעקאנטע: — „דאס איז אונזער געוועזענע דינסטמויד" — האט זי געזאגט, — „איטא האט מען זי בערופען. זי האט זיך מיט מיר צוקריגט און פאר וואס כ'האב איהר געגעבען דעם וועג, קאן איך מיך בשום אופן נישט דערמאנען!" — און דערביי האט מאדאם איסעראוויטש פערקלערטערהייט איבערגעלייגט די קנישעס אי וקוישעל, — „נו, רעכענען, אז זי וועט זיך דערמאהנען אן אונז, און וועט אונז שיקען הילף, — איז שווער. און צו וואס האב איך דעמאלט געשריען אויף איהר? צו וואס האב איך מיך געקריגט?" — האט זי גערעדט מיט טרויעריגער בעדויערונג.

— אבער ווען איהר, טייערע, וואלט זיך דערמאלט נישט געווען צוקריגט, וואלט זי דאך איצט נישט געווען אין אמעריקא! — האט איהר געענטפערט מאדאם איזראעליט. זי, מאדאם איזראעליט איז ביי זיך געווען מעהר זיכער מיט איהרע קרובים אין אמעריקא. אמת, די קרובים איהרע (דעמאלט ארימע קרובים) זענען אוועקגעפאהרען אהן איהר הילף, עס האט זיי אבער אפגעגליקט דארטען, זיי זענען רייך געווארען און מאדאם איזראעליט האט זיי געשריבען בריף, שוין עטליכע געשריבען זיי... שיקט זיך, אז זיי וועלען נישט שיקען קיין וויזעס מיט געלד? פארט עפעס דאך נאהענטע קרובים!... און זי, די געוועזענע גבירטע, האט זיך דאך אזוי דערנידריגט פאר זיי אין די בריף!...

און מאדאם איזראעליט לעגט איבער די בייגעל אין קויש, טרייסעלט אפ פון זיי דעם שניי, טרעט-איבער, מחמת קעלט פון איין פוס אויפ'ן אנדערען און טראכט ביי זיך:

„ווען זיי זאלען זעהן, וואס פון מיר איז געווארען!..."

און ווייטער טראכט זי:

„אך, פארוואס, פארוואס האב איך דעמאלט (אנ'אונאנגענעמע ערינערונג!) נישט געהאלפען זיי, ווען זיי האבען געבעטען ביי מיר הילף!"

— ווי נאריש א מענש איז, ווי נאריש א מענש איז, מאדאם איסעראוויטש! א מענש טוט נישט דאס וואס מ'דארף!...

— יא, מאדאם איזראעליט! דער מענש איז א גרויסער נאר!... העי, בירגער, קויפט קנישעס!.. קנישעס!...

ווער האט זיך געקאנט ריכטען? ווער האט דאס געקענט פאראויסזעהען? איטא, די דינסט-מויד, האט זיך דאך טאקע דערמאהנט!

מאדאם איסעראוויטש איז געקומען צולויפען א פערסאפעטע צו מאדאם איזראעליט און דערצעהלט:

— זיך דערמאנט! די געוועזענע דינסט! געשיקט א וויזע און געלד! און איך האב מיך שוין אויך דערמאנט! זי האט זיך צוקריגט מיט מיר איבער... איבער קנישעס טאקע. איינמאל האט זי געבאקען קנישעס און האט זי אביסעל פער'שרפעט. איך האב, געוועהנליך אנגעשריען אויף איהר, האט זי זיך געפונען בעליידיגט בו, און... אט זעהט איהר דאך...

מאדאם איזראעליט האט געווינט צוזאמען מיט מאדאם איסעראוויטש — פון פרייד פאר איהר פריינדין און פון פערדרוס אויף איהרע אייגענע קרובים וואס ענטפערען איהר אפילו מיט קיין בריף נישט.

— נאר נישט געזארגט, נשמה'לע, טייערע מיינע! — האט מאדאם איסעראוויטש זי פריינדליך אַרומגענומען — איצט א זייט איהר אויך שוין געראטעוועט! ווי-באר מיר וועלען מיט גאט'ס הילף אנקומען בשלום, אהיבצו, איז די ערשטע זאך — א וויזע און געלד פאר אייך. ווער ווייסט דאך נאך מעהר פון מיר ווי אזוי איהר מוטשעט זיך דא?...

מען האט זיך געזעגענט ווי לייבליכע שוועסטער, און מאדאם איזראעליט האט מיטגעגעבען איהר פריינדין א גאנץ פעקעל מיט בייגעל אין וועג אריין.

מאדאם איסעראוויטש איז אוועקגעפאהרען מיט איהר מאן און קינדער, און מאדאם איזראעליט איז פערבליבען אליין אויף דער גאס פערקויפען בייגעל, זי האט אבער געוואוסט, אז באלד—באלד וועט אויך זי מיט איהר פאמיליע אויפגעריכט ווערען זאל גאט נאר העלפען, יענע זאלען בשלום אנקומען אהינצו!...

אין א יאהר ארום אויך, ווינטער-צייט, דרויסען האט ווידער געשאטען א שניי, און מאדאם איסעראוויטש איז איצט געזעסען אין א רייכען קאפע אין דער גאלדענער מדינה.

עס איז געווען שווער צו גלויבען, אז ערשט מיט איין יאהר צוריק האט זי פערקויפט, מיט פערפרוירענע הענד, קנישעס אויף דער גאס, — איצט זענען איהרע הענד געווען ווייס-אויסגעכאליעט און אויף די פינגער האבען געשיינט רינגלעך. דאס מאל האט זיי אין אמעריקא שטארק אונטערגעשפילט, דאס גליק איז זיי ממש נאכגעלאפען.

איי דעם דאזיגען קאפע-הויז איז זי, מאדאם איסעראוויטש, דאס ערשטע מאל, דאס איז א רוסיש קאפע, מיט רוסישע פאטראָנעס, א רוסישער קעלנער איז צוגעקומען צו איהר און העפליך א פרעג געטון:

— איז נישט אפשר דער מאדאם געפעליג צו פערזוכען רוסישע בייגעל, אמת'ע בייגעל?

— בייגעל? דאס איז אינטערעסאנט! — האט מאדאם איסעראוויטש בעמערקט.

יא, דאס זענען געווען די זעלבע בייגעל, נאר ווייסער, שעהנער אויסגעבאקען, און מעהר צוגעברוינט, קוקענדיג אויף זיי, האט זיך מאדאם איסעראוויטש פלוצלונג דערמאהנט... ארויסגעשוואומען אין זכרון, אי די פערשנייטע גאס, אי די הארטע קנישעס, אי יענע... די מאדאם איזראעליט...

געשיקט זיך, אז אט שטעהט זי נאך אליין דארט אויף דער גאס מיט איהרע בייגעל און דער שניי פערשיט זי פאמעליך?... און זי ווארט נאך אליך?... האלט אין איין ווארטען?...

מאדאם איסעראוויטש האט צוגעמאכט די אויגען און האט זיך א קנייטש געטון — אנ'אונאנגענעהמע ערינערונג!...

וואס קאן מען אבער טון? אין אט דעם לאנד איז אלצדינג אזוי טייער, אזעלכע מוראדיגע הוצאות! די וואוינונג קאסט טייער, דאס דינסטמיידעל — טייער. היינט געה גיב זיי דאס צו פערשטעהן דארט! וואס ווייסען זיי דארט פון דעם היגען יקרות!...

מאדאם איסעראוויטש האט אויפגעמאכט די אויגען, ארום איז געווען ליכטיג, פרעהליך, ווארעם און עס האט געראשט מוזיק.

זי האט א זיפץ געטון, אומעטיג איבערגעבראכען א בייגעל און אויפגעגעסען...

רעוויזיאניסטישע קאנפערענץ

די הכנות צו דער רעוויזיאניסטישער קאנפע-
רענץ, וועלכע איז פארגעקומען לעצטענס אין תל-
אביב, האבען באוויזען, אז זי וועט זיין זייער
אימפאזאנט. יונג און אלט, פרומע און פרייע —
אלע זענען גערופען געווארען צו דער קאנפערענץ,
וועלכע האט געדארפט ברענגען צו דער „אקט-אבר"
רעוואלוציע אין דער ציוניסטישער וועלט און... קיין
רעוואלוציע איז נישט פארגעקומען, אבער א קאנ-
פערענץ איז געווען און א שיינע קאנפערענץ. גאנץ
אומדערוואַרטע שטרויכלונגען האט די קאנפערענץ
בעגעגענט. די רעוויזיאניסטען אין ארץ-ישראל זע-
נען לעצטענס געווארען גאר גרויסע מחותנים מיט
דער רעליגיע, ארגאניזירען רעליגיעזע יוגענט, הא-
בען אין זייערע רייען אייגענע רבנים (די קענגצי-
לייקענען אין די „סמיכות" פון די רבנים) און היות
די קאנפערענץ איז בעשטימט געווארען אויף שבת,
האט הרב קוק שטארק פראטעסטירט געגען דעם
די רעוויזיאניסטען האבען דעריבער בעשלאסען,
די פראטאקאל-זיצונגען זאלען פארקומען נאר
ערב און מוצאי-שבת. דער שבת'דיגער טאג איז
אויסגענוצט געווארען פאר אנ'עפענטליכען מיטינג:
וואו האלט מען אבער אט דעם מיטינג? די פער-
וואלטונג פון בית-העם האט געפונען א כלומרשטען
תירוץ, אז היות דער מיטינג קען ברענגען צו
סקאנדאלען, דערלויבט זי נישט איינצוארדנען דעם
מיטינג אין בית-העם און דער מיטינג איז פארגע-
קומען אין דעם „גן-רנה" א זומער-גארטען אן א
דאך איבערן קאפ. דער טאג איז געווען א רעגענ-
דיגער, דאך זענען געקומען ביז צוויי טויזענט
מענשען צום מיטינג. קיין שטערונגען, קיין סקאנ-
דאלען, דער עולם האט זיך שוין צוגעוואוינט צו
הערען פון די רעוויזיאניסטען אלראסבייזן אויף
ווייצמאנען און קיינער האט די רעדנער נישט גע-
שטערט. די פאדערונגען פון די רעוויזיאניסטען
זענען קלארע: ווייצמאן האט נישט קיין רעכט צו
פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט ענגלאנד, געגען א
פארלאמענט אין ארץ-ישראל, אפזאגען זיך פון דער
ענגלישער הלואה לויט סימפסאנס פארשלאג, אויפ-
רופען אליין א ציוניסטישען קאנגרעס. האט דער
עולם געהערט די פאדערונגען, ווער עס האט צו
געשטימט, ווער נישט, אלע האבען אבער געוואלט
וויסען די אויפבוי-פלענער פון די רעוויזיאניסטען,
אבער פאן-ווייזעל, הויפט-לידער פון די רעוויזיא-
ניסטען אין ארץ-ישראל האט דערקלערט: אונזערע
פינאנסיעלע פלענער וועלען מיר ברענגען פאר דער
עפענטליכקייט, ווען מיר וועלען זיין ביי דער
מאכט. זענען געווים דא יודען, וועלכע גלויבען
אין די פלענער, איבערהויפט, ווען קיין אנדערע
פלענער זענען נישטא.

די קאנפערענץ גופא איז געווען אנ'אימפא-
זאנטע. הונדערט צעהן דעלעגאטען, יונגע, פייער-
דיגע, טעמפעראמענטפולע. די ערשטע זיצונג פון
דער קאנפערענץ איז געווען געשלאָ-ען פאר פרעמ-
דע, די צווייטע, שבת צו נאכט איז שוין געווען

(קארעספאנדענץ פון א"י)

אפען פאר קארעספאנדענטן. כ'בין אויף דער זי-
צונג. דער ארייננאנג אין „מכבי"-זאל, וואו עס
קומט פאר די קאנפערענץ. ווערט שטרענג בעוואכט
און קאנטראלירט דורך די עלטסטע פון „בית
טרומפלדור". דער ערשטער איינדרוק איז פאר'ן
יידישען א שווערער: „ביזט קיין מענש נישט אין
ציווילע קליידער". מען בעטראכט דיין קארטע,
מען קוקט דיר אריין אין פנים, מען מעסט דיר אפ
פון קאפ ביז די פיס, א שטרענגע „מיליטערישע"
קאנטראל. נאר אודערש איז אין זאל. בעקאנטע
פנים'ער, יונג'ע און אלטע ציוניסטען, איינעגע מיט
קליינע יארמאלקעס אויף די קעפ און אויף דער
ביהנע, דער גוט-בעקאנטער געפשטיין מיט זיינע
צארטע און נערוועזע אקסעל-צוקען, דער אלטער
אדוואקאט פון חיפה וואשיק, דער „רויטער" אורי
צבי גרינבערג, מענשען אן שפארו, אן כלי-זין,
עלטערע און יונגערע ציוניסטען. דוכט זיך, דער
טאן און אינהאלט פון אלע רעדנער איז איינער:
אויף דער הויכער, העכסטער אקטאווע, מען רעדט
מיט אלע איברים און דער ווארט פערדעסטער
(אויפ'ן חשבון פון ווייצמאנען) הערט איהר פון
אלע רעדנער. ווער עס מיינט אבער, אז ביי די
רעוויזיאניסטען אין א"י הערשט שלום בית, האט
א טעות. דערווייל הערשען דא דריי שטרעמונגען:
אנ'עקסטרעמער פליגעל מיט'ן יונגען קרענקליכען
פובליציסט אבא אחי-מאיר בראש. אין דעם פליגעל
זענען קאנצענטרירט הויפטזעכליך יונגע רעוויזיא-
ניסטען, וועלכע שעמען זיך נישט מיט'ן פאשיזם.
זיי דערקלערען אפען, אז די מעטאדען פון קאמו-
ניזם און פאשיזם זענען דערציהער'ש און דארפען
זיין דער יסוד אין דערציהונג פון יונגען יודישען
דור. פאר זיי עקזיסטירט נישט קיין אנדער אוי-
טאריטעט, זאל דאס זיין א יחיד אדער קאלעקטיוו,
אויסער דעם אויטאריטעט פון אייגענעם פיהרער,
דער מיליטאריזם איז זייער הויפט אני מאמין.

א צווייטע גרופע קאנצענטרירט זיך ארום די
אלטע פיהרער געפשטיין, באבקאוו, ראזאוו א. א.
דאס איז דער בעל הבתישער רעוויזיאניזם. קאמף
קעגען דער איצטיגער לייטונג, אבער כבוד און
אכטונג פאר דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. די
גרופע אריענטירט זיך מעהר אויף גראסמאנען און
בעציהט זיך קריטיש צו געוויסע אמת'ן פון רע-
וויזיאניזם. די לייטונג פון רעוויזיאניזם אין ארץ-
ישראל געפינט זיך אבער אין די הענט פון פאן-
ווייזעל, אדוואקאט וויינשאל א. א. זייער לאזונג
איז: אלע מיטלען אין קאמף געגען ווייצמאנען און
פאר'ן איבערנעמען די מאכט אין די אייגענע
הענט. אט די אלע דריי שטרעמינגען זענען געקו-
מען צום אויסדרוק אויף דער קאנפערענץ.

א דערהויבענער מאמענט אויף דער קאנפע-
רענץ איז געווען ווען דער פרעזיצער אדוואקאט
וואשיק לאדט איין די דעלעגאטען און געסט צו
גיין אויפ'ן קבר פון מאקס נארדוי. עס איז אווענט.
אין די גאסען איז שטיל און אין געשלאסענע רייען
גייען די דעלעגאטען און געסט מיט א טיפען
ערנסט צום קבר פון „נשפאלענעם לייב". שטיל און
ערנסט, גארנישט ווי רעוויזיאניסטען, ציהט זיך די
לאנגע שורה. פאליציי ווייס אליין נישט, צי עס
איז א דעמאנסטראציע אדער נישט און שטערען
נישט די שטילע פראצעסיע. עס דויערט אבער נישט
לאנג, פון דער „הויך" פון די ענגלענדער קומט
א בעפעהל צו פערביטען די דעמאנסטראציע. עס
קומען אן ענגלישע סאלדאטען, אבער צו
שפעט. מ'ען גייט שוין צוריק פון בית-עלמין און
נישט איז קיין רייד (אויף מארגען האט מען
ארעסטירט דעם פעראנטווארטליכען פאר דער דע-
מאנסטראציע אדוואקאט באק). א גאנצע נאכט
האט געדויערט די קאנפערענץ. די בעשלוסען זענען
שארפע. שניידיקע אין די יוגענט טראגט אויף די
הענט די פיהרער. מען איז מוטיק און קאמפס-
לוסטיג.

בז-החולות

יודיש טעאטער „פילהארמאניע", נארוטאוויטשא 20

אנפיהרער: מ. זאנדבערג און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון דעם וועלט-בעריהמטען קינסטלער

רודאלף זאסלאווסקי

מיט זיין אויסדערוועהלטען אנסאמבל.

פרייטאג, דעם 27-טען, שבת, דעם 28-טען פעברואר ד. י.,
זונטאג, דעם 1-טען און דינסטאג, דעם 3. מערץ, 9 אווענד

גרויסע פרעמיערע!

„חסידים"

אין 4 אקטען פון א. וויעוויארקע, מוזיק פון מ. האכבערג.

הויפט-ראל „אהרן חיים"-רודאלף זאסלאווסקי.

גרויסער ארקעסטער! ספעציעלע אויסשטאטונג!

שבת, ד. 28. פעברואר, 4 נאכמ. און מאנטאג, ד. 2. מערץ,
9 א זייגער אווענד צו בילינע פרייזען פון 80 גראשען אן

„הערשעלע דובראוונער"

(גאט, מענש און טייוועל)

אין 4 אקטען פון יעקב גארדין.

הויפט-ראל „הערשעלע דובראוונער"-ר. זאסלאווסקי.

אנסאמבל: פרויען: ליבא ראזענבערג, רעגינא לובארטאווסקא, נינא סיבירצעווא, גרוניא וויינשטאק א. א. מענער: רודאלף זאסלאווסקי, ליב שריפטזעצער, שלמה נאאומאוו. דוד האמבורגער, נתן רייכענבערג. שבתי בלאכער, אדאלף בלאט א. א. זאסלאווסקי אלס „אהרן חיים"

בעמערקונג: פארשטעלונגען פאר אינסטיטוציעס צו צוגענגליכע פרייזען.
בילעטען צו בקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך
אז תשכן בטח ושאנן כי הלך בתום
ילך בטח ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם וועלט נאר קומען און בורא

פון ד. מאנעלא

וואס איז איבערגעטראגען געווארען פון
צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף
פיעטריקאווער 17, לינקע אפיצינע
פארטער, טעל. 124-95

וואו ס'ווערט ווייטער ערלעדיגט פינק-
טליך און געוויסענהאפט געשריבען פ-
לערליי ביטעס: ציווילגע, קארגע,
האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואקאציעס,
כלוזולעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע
שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין
אוזשאנד ראזיעמטשע, ווי אויך איבער-
זעצונגען אין אלע שפראכען.

בעמ.: קלויזולעס און זאבעזפיעטשעניעס ווע-
רען ביי מיר ערלעדיגט במשך פון 24 שעה

מיט אכטונג ד. מאנעלא,
פיעטריקאוור 17, 1-טער הויף

אויף זינדיגע וועגן

30) סענסאציאנעל-עראטישער ראמאן פון לאדזער לעבן

יאקוב האט ארויסגעקוקט דורך דעם אויס-
געשלאגען פענסטער אין דרויסען. אויפ'ן הויף איז
געווען טומעלדיג. עטליכע ארבייטער פון גאר-
טען, דער הויד-וועכטער, עטליכע בעדינערינס זע-
נען געשטאנען אין מיטען הויף און אויפגערעג-
טערהייט עפעס צווישען זיך געשמועסט.

— איך האב אליין געזעהען, האט אייגע פון
די דינסטמיידלעך געזאגט, אז ער האט געצילט
דווקא אין יאקובס פענסטער אריין.

— דארף מען דאך ארויפגעהען זעהען, צי
האט נישט דארט ביי יאקובען עפעס פאסירט?

— געוויס אזוי, האבען עטליכע שטימען מיט
אמאל געשריגען.

יאקוב איז דעריבער גלייך ארויסגעלאפען פון
שטוב. די צוויי פרויען: ראמאן און מאניע האט
ער פערשלאסען פון איבווייניג און מיטגענומען דעם
שליסעל מיט זיך. יאקוב האט נישט געוואלט, אז
אימיצער זאל וויסען, אז ראמא געפינט זיך ביי
איהם אין שטוב און דאן האט ער אויך נישט
געוואלט, אז דערווייל זאל אימיצער וויסען, אז
מאניע איז פערוואונדעט געווארען. יאקוב האט
געטראפען עטליכע מענשען ארויפגעהענדיגע צו
איהם אין צימער.

— מיר האבען געמיינט, אז מיט אייך, יא-
קוב, האט עפעס פאסירט.

— ניין, גארנישט, אמת, איך האב זיך שטארק
דערשראקען. איך בין געשלאפען, פלוצלונג הער
איך א שטארקען קנאל און דאן שיטען זיך שוין
שטיקלעך גלאז פון דער פענסטער-שויב. איך האב
מיך אויפגעכאפט און האב מיך איבערצייגט, אז
עפעס א קויל האט פערבלאנדזשעט צו מיר אין
צימער אריין. איך האב טאקע די אויסגעשאסענע
קויל געפונען נעבען דער וואנד, אט איז זי.

אבער פאניע יאקוב, האט געזאגט, א קריסט-
ליך דינסט-מיידעל, דאס איז נישט געווען קיין
פערבלאנדזשעטע קויל. איך האב אליין געזעהען
ווי ער האט ספעציעל געשאסען צו אייך אין צימער
אריין.

ווער איז דאס דער ער, האט יאקוב אויסגערו-
פען.

— דאס ווייס איך אליין נישט, אבער איך
האב געזעהען, ווי א מאנספערשוין איז געשטאנען
אויפ'ן באלקאן און אריינגעשאסען צו אייך אין
פענסטער.

— דערצעהלט מיר נאר אלץ גענוי, אז איך
זאל פערשטעהען, האט יאקוב געזאגט מיט א
געמאכטען שמייכעל אויף די ליפען, איך בין זעהר
טשעקאווע צו וויסען ווער איך בין דאס איבריג
אין לעבען, וועמען איך שטעה אין דער וועג.

— דאס מיידעל סטאשא האט אנגעהויבען
דערצעהלען, ווי אזוי זי איז מיט א האלבער שעה
צוריק ארויסגעגאנגען אויפ'ן הויף, כדי אויסצו-
קלאפען די דיוואנעס, זי האט קיין שום פערדעכ-
טיגעס נישט בעמערקט און האט געטון איהר אר-
בייט. אין עטליכע מינוט שפעטער האט זי פלוצ-
לונג דערזעהען, ווי א הויכער א שטארקער מאנס-
פערשוין, קריכט אריבער פון פענסטער אין טרעפען
הויז אויפ'ן באלקאן פון ערשטען שטאק. סטאשא
האט נישט בעוויזען זיך צו אריענטירען, צי דאס
איז אנ'ארבייטער, וואס האט עפעס צו פערריכטען,
צי עפעס א היימישער וועכטער, ווי דער אונבע-
קאנטער האט עפעס ארויסגענומען פון טאש און
אין דעם מאמענט האט זי דערהערט א שאס. פליבק
ווי א קאץ איז דער מאנספערשוין אראפגעשפרונ-
גען פון באלקאן און איידער ס'איז ווער ארויסגע-
קומען אויפ'ן הויף, איז ער שוין נישט געווען.

— ווי האט ער אויסגעזעהען, סטאשא?

— זיין פנים האב איך נישט געזעהען.

פון דער איבריגער דינערשאפט האט קיינער
דעם שיסער נישט געזעהען אזוי, אז יאקוב האט
זיך מעהר גארנישט געקענט דערוויסען.

— מ'דארף צוויסען געבען דער פאליציי,
האט געזאגט דער הויד-וועכטער.

— גוט, גוט, — האט יאקוב געענטפערט, איך
וועל דאס שוין אלץ ערלעדיגען, איך וועל מיך
נאר בעראטען מיט'ן ה' גוטמאן. זעלבסטפערשטענד-
ליך וועט די דאזיגע געהיימנישפולע געשיכטע מוזען
אויפגעקלערט ווערען.

יאקוב איז צוריק ארויפגעגאנגען צו זיך אין
צימער, ער האט ביידע פרויען געטראפען אין
דער זעלבער פאזע, ווי ער האט זיי איבערגעלאזען,
מאניע איז געלעגען אין בעט, א בלייכע, מיט א
באנדאזשירטען ארים. ראמא איז געזעסען נעבען
טיש מיט'ן קאפ אנגעלעהנט איינגעגראבען אין
די הענד. יאקוב איז אריינגעקומען, אבער קיינער
פון די פרויען האט זיך נישט גערוהרט פון ארט.
שטיל איז דא געווען ווי אויף א בית-הקברות ביי-
נאכט, טרויעריג ווי אין דעם ערשטען שבעה-טאג.

יאקוב האט די דאזיגע הייליגע שטילקייט
נישט געוואלט און נישט געקענט שטערען. ער האט
זיך געפינען צווישען מאניען און ראמאן. אלע
דריי זענען געווען פערטיפט אין זייערע געדאנ-
קען, וועגען וואס האבען זיי געטראכט. יעדער
וועגען זיינע בעזונדערע איבערלעבענישען, וועגען
זיין נאהענטסטער צוקונפט. דער שאס אין פענס-
טער איז נאר געווען א קליינער עפיזאד, וועלכער
איז שוין פערבייגעגאנגען. אין דער אמת'ען איז
צווישען די דאזיגע דריי מענשען געהאנגען עפעס
א שווערער סוד, טיפע סיבות זענען געווען, וואס
די דריי מענשען, אליין נישט וויסענדיג פארוואס,
זענען געווען געבונדען צווישען זיך מיט טויזענ-
דער פעדים און גלייכצייטיג געווען פרעמד צו זיך,
נישט קיין ווערטער האבען דא געקענט אויפקלע-
רען די לאגע. צוליב דעם האט דא געהערשט די
הייליגע שטילקייט. יעדענס הארץ האט געקלאפט
נישט נאר פאר זיך, נאר פאר אלע דריי און דאס
קלאפען פון די דאזיגע הערצער פון דריי פער-
שידענע מענשען האט זיך צוזאמענגעשפילט אין
איין טאן — פון הייליגע קרישטאל-ריינע טרעה-
רען. איבער ראמאס פנים האבען זיך געגאסען
גרויסע טרעהרען. מאניע האט שטיל געשלוכצט
און דער גרויסער שטארקער יאקוב האט זיך גע-
ווישט די ווינקעלעך פון זיינע אויגען מיט זיין
ווייסען טיכעל.

ס'איז אוועק א היבשע ווייל, ביז ראמא האט
זיך אנגערופען:

— וואס איז פארגעקומען?

— איך ווייס אליין גארנישט, האט יאקוב גע-
ענטפערט.

— דאס איז דעם איבזשיגיער מערטענס אר-
בייט, האבען אין דעם מאמענט גלייכצייטיג גע-
טראכט ראמא און יאקוב.

— איך ווייס אמבעסטען, ווער ס'האט געשאָ-
סען, איז מאניע געווען טיף אין זיך איבערצייגט.
קיינער האט אבער הויך זייערע געדאנקען נישט
ארויסגעזאגט.

אין דעמזעלבען מאמענט איז דיוויד ראלין
ארויפגעגאנגען צו סאמועל גוטמאן אין קאנטאר,
כדי צו פערענדיגען מיט איהם זיין נעכטיגען גע-
שפרעך.

— אזוי איז גאר די מעשה, האט דזשעק זיך
געטראכט, כ'האב גאר געפינען א כשר'ע מציאה.
יא, דא קומט פאר עפעס א גרויס געהיימניש. מ'-
שיסט שוין גאר ביי זיי דורך די פענסטער. איך
בין אהיינגעקומען צו דעם הויז נאכצוזעהען גאר
עפעס אנדערש. און דערווייל געזעהען די גאנצע
געשיכטע. אבער דער שיסער מוז זיין אונזערס
א היימישער מענש, ער האט דאס אלץ אזוי
קונציג געמאכט, באמת מייסטערהאפט. אבער צו
וועמען האט ער געשאסען. צו וואס האט ער גע-
שאסען, ווער האט איהם געשיקט. נו, מיר וועלען
שוין דאס געשעפטעל אויפקלערען. די הויפטזאך
איז, אז דאס פאטאגראפיעלע זאל געלונגען, איך
האב דעם בחור, בעת ער איז ארויסגעלאפען פון
הויז אנגעפארטרעטעלט מיט מיין אפאראטעל. איך
וועל מיך שוין דערוויסען, ווער ער איז און דאן
וועט ער אליין שוין ווייטער לאמור'ן.

און דער יעקע, האט דזשעק ווייטער געטראכט,
מיינט, אז איך שפיל מיך דא, און באמבארדירט
מיר כסדר מיט בריף.

דיוויד ראלין האט אנגעקלאפט אין טיר פון
גוטמאנס קאבינעט.

(המשך קומט).

קינא-טעאטער
ZACHĘTA
26 זגערזשער 26

גרויסער דאפעלטער פראגראם!

1) מאראל פון פרוי דולסקא

מיטרייסענדער אינהאלט. פרעכטיגע אויסשטאטונג.
אין די הויפטראלן: Dela Lipińska, Tadeusz Wesołowski, Zofja Batycka, Adolf Dymsza, Hanka Modzelewska.

2) „פאר'ן קינד'ס גליק"

מעכטיגע דראמע. אין די הויפט-ראלן: WICTOR MAC LAGLEN

געקליבענער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' סטעפאנסקי
אנהויב פון די סעאנסן: אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג און יום-טוב — 12 א זייגער בייטאג. דער זאל איז גוט בעהייצט.

וויכטיגע בעקאנטמאכונג פאר שניידער-מייסטער
אויך געזעלען פאר לאדז און אומגעגענד!

דער צושניידער-לעהרער א. אורמאן מאכט בעקאנט, אז היינט, ד. 26. ד. ח. קומט פאר דער עקזאמען פון די שילער-שניידער-מייסטער, וועלכע האבען געלערנט אין דער צושניידער-שולע זשעלאנא 10a דורך א געזעצליכע פאך-קאמיסיע פון יודישען שניידער-צעך. גלייכצייטיג ווערט געמאלדען, אז צום 2-טען קורס ווערען שוין אנגענומען נייע שילער. דער 2-טער קורס וועט זיך אנהייבען 4/3 ד.י. און וועט דויערן 5 וואכען. דער עקזאמען פון 2-טען קורס וועט פארקומען חוה"פ. ווער פון די שניידער-מייסטער און געזעל ווילען מיטהאלטען דעם 2-טען קורס, מוזען זיך וואס שנעלער איינשרייבען. פאר צוגערייזטע שילער וועט דער קורס דויערן 3 וואכען. פאר עלטערע שניידער-מייסטער, וועלכע ווילען לערנען צושניידען, איז ספעציעל איינגעריכטעט א בעזונדער סאלאן 11. ליסטאפאד-גאס 33.

דער לעהר-האנאראר איז צוגענגליך. מיט אכטונג א. אורמאן.
איינשרייבען קען מען זיך טעגליך פון 10 פריה ביז 1 בייטאג און פון 3—7 אוו. זשעלאנא 10a און פון 8—11 ביינאכט אין שניידער-צעך, פיעטריקאווער 20.

,,SANATO" קליניק
ווענערישע כירורגישע

אגראדאווא 10, טעל. 213-57
1-טע און 2-טע קלאס
ארצטליכע אויפזיכט איבער דער מוטער און קינד
פרייזען פון געבורט
אין 2-טע קלאס צוזאמען מיט פערהיטונגס-מיטלען
200 זל.
אויגען-אפטיילונג פון ד"ר מעד. י. קראוש
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נאכמיטאג.
כירורגישע אפטיילונג פון ד"ר מעד. ט. קאנטאר
עמפפאנגס-שעה'ן פון 1 ביז 2 נכמיטאג.

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
און דענטיסטישער קאבינעט.
בושטשינער 11, טעלעפאן 3763
אפען פון 9 פריה ביז 7 אוונד.

ד"ר אימיך נעז, האלז, אויערן קר.	$1^{1}/_{2}$—$12^{1}/_{2}$
ד"ר סערשנער קינדער-קראנקה.	11-9 $4^{1}/_{2}$-5
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	2—12
ד"ר ביבערגאל הויט און ווענער.קר.	$12^{1}/_{2}$—$11^{1}/_{2}$
ד"ר שמירנפלד נערווען און גייסטיגע קר.	2—1
ד"ר נאלדבלאט אויגען-קראנקה.	$1^{1}/_{2}$—$12^{1}/_{2}$
ד"ר זאלצואסער כירורגישע קראנקהייטען	3—2
ד"ר שמפרלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	$1^{1}/_{2}$—$12^{1}/_{2}$

חיכע-טעראפיע. שפראך- שטערונגען ווי שטאטלען א. ו. ו. פאקען-שטעלן, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראל איינשפריצונגען, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראצ. אויף פערלאנג וויזיטען און שטאט. אין לאבאראטאריום ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, אויך פלעגמע און בלוט
אימפונגען געגען שקארלאטין.
ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען
א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי-סטאראפאלסקא
צאהן-ארצט 10—1, 3—6
קינסטליכע ציין, קראנען, פאמבען א.א.וו.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

השבת אבדה.

געהענדיג נעכטען אויף קאנסטאנטינער גאס, האב איך פערלוירען א פארטפעל מיט עטליכע זל. ווי אויך פערשיד. דאקומענטען, ווי א פאס אויפ'ן נאמען ישראל פיקסמאן און א ביכעל פון קראנקען-קאסע. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען די דאקומענטען אפצוגעבען אין אדמינ. פון „נייעם פאלקסבלאט".
1401

אכטונג, הויז-בעזיצער!
מעלדונג-שטעמפלען

לויט די נייעסטע פאר-שריפטען איז צו בעקומען נאר אין דער
שטעמפעל-פאבריק
L. JOSKOWICZ, Łódź
Piotrkowska 27, tel. 166-39.
בילי גע פרייזען! בילי גע פרייזען!

יעדער איינציגער
האט זיך איבערציינגט, אז פאר
מעבעל
דיוואנעס, פעלצען, נייה-מאשינען, גארדעראבען או"וו
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווילצמאן שענקעוויטש 23
טעלעפאן 191-00.
ביי מיר איז שטענדיג פערשידען גענוצטע מעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפען.

DR. MED. H. LUBICZ
ספ. פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנק.
אויף צעגעלניאנא 43, טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 זונטאג און יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

DR. MED. Haltrecht
ספעצ. ארצט פאר הויט און געשלעכטס-קראנקה., קינדערלאזיגקייט.
נעמט אן פון פון 12—3 נ"מ און פון 8 ביז 9 אוונט. זונטאג פון 9 ביז 1 בייטאג.
פיעטריקאווער 10
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען.

PORADNIA WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטען
זאוואדזקא 1.
נאר פאר ווענערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען.
קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.
— טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד. — פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג. — בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —
וויזיט 3 זל.

Dr. med. W. Eychner
גינעקאלאג-אקושער
זגערזשער 11
טעלעפאן 134—72
נעמט אן פון 2—3 נאכמ. און פון $7^{1}/_{2}$—9 אוונד.

Dr. med. H. Karaś
אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען
זגיערזשער 16
נעמט אן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 וועאנד.

DOKTÓR H. WOŁKOWYSKI
האט זיך איבערגעצויגען אויף
צעגעלניאנא 36, טעל. 216-90
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע, אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען
נעמט אן פון 9 — 2 נארמ. און פון 5 — 9 אוונד
פאר דאמען בעזונדערען ווארטע-צימער.

Dr. med. J. Lubicz
כירורג-ארטאפעד
Gdańska 28, tel. 183-17
צוריקגעקעהרט.
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער
אייגענע פראצאוניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: וועלדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארטעלען א. ז. וו.
נעמט אן פון 2,30 ביז 4,30 נאכמיטאג.

אויפ'ן 1-טען היפאטעק
זוך איך צו בארגען
9 טויזענד זל.
איינצעלהייטען צו ערפאהרען אין דער בעקערייי
גאבע, ריבנא 17

א ווילע אין פאדעמביע
אין בעסטען פונקט, פרייז-ווירדיג צו פערקויפען.
צו ערפאהרען ביי ווינאקור זשווארוקא 16a פון 7 ביז 8 אוונד. מעקלערס געווינשען.

ערשטקלאסיגע
דאמען-מאגאזין-שטיקארבייטער
ווערען געזוכט.
צו ערפאהרען אין דער אדמיניסטראציע.

איך בעזיץ א געוועלב מיט א וואוינונג, געאייגנעט אויף יעדען געשעפט. צוערפאהרען זאכאדניא 52 קאלאניאל-געוועלב.

כ'וויל אפטרעטען אין א נייעם לוקסוס הויז
2 שטיבען און קיך
און מיט א פארצימער, פארטער מיט בעקוועהמליכקייטען, געאייגנעט אויך אויף א ביורא.
צו ערפאהרען אין אנאנסען-ביורא פוקס, פיעטריקאווער 50, טעל. 121-36.
1504

Doktór KLINGER
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע, הייט- און האר-קראנקהייטען
ANDRZEJA 2, tel. 132-28
נעהמט אן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אוועד און פון 1—2 נ"מ אין דער „לעטשניצע פיעטריקאווער 62"

זיכערע הילף און א רפואה
אהז א אפעראציע, אן בלוט, אהז א מעסער און אהן בלוט-פערגיסטונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאן און עס פאלט אריין אין דעם כוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גוטע היילבאנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסאר'ען מיט מיינע בעהאנדלונג און פון דייטשן פראפעסאר-

דאקטאר בראכורעטונג בעזאטיגט זיבער דעם שוערסטן און געפעהרליכסטען ברוך. אויך פאר הויקערס ליטונגען מיט הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט-פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גוטע פיס און הענד, גוטע זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. עמפפאנגט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונט.

ארטאפעדישע אנשטאלט
Specialist J. RAPAPORT Ortoped
von Lemberg Łódź, WÓLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פרוזענליכע טראגען פון די קראנקע איז אומבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר בארטש, פראפ. ד"ר י. מאַרישלער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אוים מיין ספעציעליכע דאנקבארקייט דעם ה' דאקטאר י. ראפאפארט, ארטאפעד, וואוינהאפט אין לאדז וואלטשאנסקא 10, פאר אפרעטירען מיך פון מיין צוגליב שווערע רופטור-קראנקהייט דער פערלעגטער בארדאזש פון זיין מעטאדע פערהיט מיך איצט פון רופטור-אפעראציע. דער ה' דאקטאר האט נישט אפגעלאזט זיינע הענד ביז דאן, ווען אלע האבען שוין געצווייפעלט אין מיין לעבען און פאר די דאזיגע איבערגעגעבענהייט דאנק איך איהם הארציג.

Boruch Mallerman.

די שענסטע
פאטאגראפישע אויפנאהמען
און סאלידע אויספיהרונג איז נור אין דעם ערשטקלאסיגען
קונסט-פאטאגראפישען אטעליער
„PARISIEN"
אינה.: ה. סראקא, פראנציסקאנער 30.
6 שטיק רעטושירטע פאטאגראפיעס נור 3 זל.

עס ווערען אויסגעפערטיגט אלערליי ארבייטען, וואס אנבעטרעפט פאטאגראפיע, צ.ב. רעפראדוקציעס פון מאלער-בילדער, מאשינען, ארכיטעקטור-פלענער, פאבריקס-לאקאלען אינערען- און אויסערן-אויפנאהמען, פעראיינס-גרופען-בילדער, בעלער, באנקעטען, ארטיסטישע קרייזען, אמאטארען-פארשטעלונגען א.ז.וו. אלע אויך נעהמען ווערען אויסגעפיהרט דורך מיר פערזענליך ספעציאליסט פון פארטרעטען, ווי אויך א גרויסע אויסוואהל פון פערשידענע ראהמען צו זעהר ביליגע פרייזען.

צופאהר מיט טראמוואי 1, 6, 14. מיט אכטונג
Zakł. Fotogr. „PARISIEN"
wł.: H. SROKA
Łódź, Franciszkańska 30.

לעטשניצע
צאהן-ערצטליכער גאבינעט
און רענטגען-אינסטיטוט
דיאגנאסטיק, אויסערליכע און לייכט-טיפע טעראפיע)
זגערזשער 17 טעל. 116-33
ווענעראלאגישער גאבינעט
טעגליך טעטיג פון 1 — 2 נאכמיטאג.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

DR. MED. L. Pikielny
אוראלאג
ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און אורין-קראנקה.
NAWROT 8, tel. 2,19-90
נעמט אן פון 12—1 און פון 7— 4 אוונט.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט אפטראגען א היים; אויף דער פראווינץ 6-50 א חודש אין אויסלאנד — 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פארלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ „ 4
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ „ 8
פאר א מיליטער-שורה: ... דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 31.